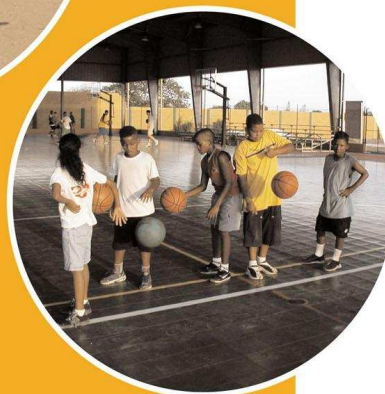
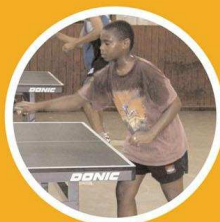
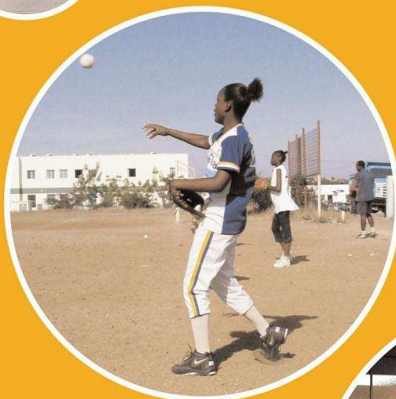

Ruimte voor de jeugd

Een inventarisatie onderzoek naar bestaande faciliteiten voor kinderen en jongeren in verschillende wijken van Curaçao.

augustus / 2003

Ruimte voor de jeugd

Een inventarisatieonderzoek naar de bestaande faciliteiten voor kinderen en jongeren in de verschillende wijken van Curaçao.

Opdrachtgever:	<i>Federatie Antilliaanse Jeugdzorg</i>
Opgesteld door:	<i>Francis Alberto</i> <i>Roxanne Toré</i>

Inhoudsopgave

	Pagina
Samenvatting	5
I. Inleiding	7
1.1 Aanleiding	7
1.2 Probleem- en doelstelling	8
1.3 Onderzoeksmethodiek	9
1.4 Leeswijzer	10
II. Jeugdfaciliteiten: een terreinafbakening	11
2.1 Inleiding	11
2.2 De te hanteren definitie	13
2.3 De te onderscheiden categorieën	14
III. De enquêteresultaten per faciliteitscategoric	15
3.1 Inleiding	15
3.2 Clubhuizen van geüniformeerde jeugdgroepen	15
3.3 Jeugdcentra	17
3.4 Buurtcentra	19
3.5 Kerkelijke centra	22
3.6 Sportfaciliteiten	23
3.7 Scholen en Crèches	26
3.8 Kampeer-, Bivak en Trainingscentra	30
3.9 Overigen	31
3.10 Jongerenactiviteiten buiten de faciliteiten	33
IV. Het Faciliteitenaanbod per zone	35
4.1 Overzicht van de faciliteiten per zone	35
4.2 Zones waar geen jeugdfaciliteiten zijn	47
V. Conclusies en Aanbevelingen	49
5.1 Conclusies	49
5.2 Aanbevelingen	53
Geraadpleegde Literatuur	59
Bijlagen	
I. Lijst onderzochte jeugdfaciliteiten	
II. Enquêteformulier	
III. Lijst benaderde faciliteiten	
IV. Kaart: Ruimtelijke spreiding jeugdfaciliteiten	

Samenvatting

In dit onderzoek worden de verschillende faciliteiten waar activiteiten voor kinderen en jongeren worden ontplooid, geïnventariseerd. Dit teneinde inzicht te krijgen in de kwantiteit, kwaliteit en verspreiding van deze faciliteiten in de verschillende wijken van Curaçao en in de mate waarin en de wijze waarop deze benut worden. Hierbij zijn de faciliteiten in de volgende categorieën onderverdeeld: clubhuizen van geüniformeerde jeugdgroepen, jeugdcentra, buurtcentra, kerkelijke centra, sportfaciliteiten, scholen, crèches, kampeer-, bivak- en trainingscentra en overigen.

Van de 120 geïdentificeerde faciliteiten is het overgrote deel (74%) in de regio's stad en uitbreiding stad geconcentreerd; in deze regio's woont ook het overgrote deel (70%) van de kinderen en jongeren in de leeftijdscategorie van 0 – 24 jaar.

Het activiteitenaanbod in de faciliteiten is over het algemeen zeer gevarieerd maar is zelden gebaseerd op een gestructureerd programma. In dit kader is gebleken dat er een behoefte is aan begeleiding voor het ontwikkelen en uitvoeren van activiteitenprogramma's. Ook voor de exploitatie en onderhoud van de faciliteiten is enige begeleiding nodig. Op dit moment wordt dit op een weinig professionele wijze gedaan waardoor de meeste faciliteiten in een matige technische staat verkeren.

Het gebruik van de faciliteiten is zeer inefficiënt en vaak versnipperd. Het gemiddelde aantal uren per week dat bij de faciliteiten aan activiteiten wordt besteed, ligt met uitzondering van de clubhuizen (6 uren) en de sportfaciliteiten (45 uren) tussen de 22 en de 28 uren. De verschillen binnen de onderscheiden categorieën zijn echter groot; bepaalde faciliteiten worden zeer intensief gebruikt terwijl een ander deel zeer weinig gebruikt wordt. Daarnaast komen in bepaalde zones meerdere faciliteiten van dezelfde categorie voor, die elk zeer weinig gebruikt wordt.

Aanbevolen wordt om bij het verlenen van financiële steun ten behoeve van jeugdfaciliteiten minder aandacht te besteden aan uitbreiding van het aantal en zich meer te concentreren op een beter gebruik van het bestaande.

Uitgaande van een wijkgedachte dienen meerdere organisaties gebruik te maken van dezelfde faciliteiten binnen een bepaalde gebied/wijk. Hierbij is niet alleen bij de gebruikers maar ook bij de beleidsmakers en financierende instanties samenwerking en afstemming nodig. Voorts dienen de gebruikers meer te worden begeleid bij het ontwikkelen van activiteitenprogramma's en bij het exploiteren en onderhouden van de faciliteiten. Dit teneinde te komen tot een optimaler gebruik van de bestaande faciliteiten voor de jeugd.

I. Inleiding

1.1 Aanleiding

Op Curaçao bestaat een redelijk groot aantal faciliteiten/gebouwen waar activiteiten voor kinderen en jongeren ontplooid worden. Hierbij doet zich de tendens voor dat vele organisaties er naar streven een eigen gebouw te realiseren en te exploiteren. Dit met het gevolg dat gebouwen vaak grote delen van de week leeg staan omdat ze alleen maar in het weekeinde of juist door de week gebruikt worden.

Bovendien beschikken de meeste organisaties over slechts beperkte financiële middelen en kunnen zij de exploitatiebegroting vaak niet rond krijgen. Hierdoor zijn zij in feite niet in staat om een eigen gebouw te exploiteren met het gevolg dat vele gebouwen in een matige tot slechte staat van onderhoud verkeren en/of zijn in hun huidige vorm niet optimaal geschikt voor het aanbieden van activiteiten. Dit terwijl de kans groter is dat de kosten van de exploitatie en onderhoud bij het gezamenlijke gebruik van faciliteiten en gebouwen door meerdere organisaties wel gedragen kunnen worden.

Om deze probleemsituatie te verlichten en de kwaliteit van het jeugdwelzijnswerk te verbeteren verdient het aanbeveling een meer efficiënter gebruik van gebouwen te stimuleren. De Federatie Antilliaanse Jeugdzorg (FAJ) kan in deze een belangrijke rol spelen. Bij de FAJ worden namelijk regelmatig verzoeken ingediend door verschillende organisaties die over een eigen gebouw/faciliteit wensen te beschikken.

Als leidraad bij het beoordelen van de diverse verzoeken die bij haar binnenkomen, dient de FAJ echter over additionele informatie te beschikken ten aanzien van deze problematiek. Voor de FAJ is het van belang dat de nodige achtergrondinformatie wordt verzameld op grond waarvan er een optimaler gebruik van de (bestaande) jeugdfaciliteiten kan worden nagestreefd.

De FAJ dient inzicht te krijgen in de kwantiteit, kwaliteit en verspreiding van faciliteiten voor kinderen en jongeren in de verschillende zones van Curaçao en in de mate waarin, en de wijze waarop deze benut worden.

1.2 Probleem- en doelstelling

Teneinde de aanwezigheid en het gebruiksniveau van de huidige faciliteiten voor kinderen en jongeren op Curaçao en de activiteiten die hierbij worden ontplooid in kaart te kunnen brengen zijn in dit inventarisatieonderzoek de volgende onderzoeksvragen centraal gesteld:

1. Welke faciliteiten/gebouwen zijn er op Curaçao, uitgesplitst per zone¹, waar activiteiten voor kinderen en/of jongeren georganiseerd worden?
2. Welke (soort) activiteiten voor kinderen en/of jongeren worden in deze faciliteiten/gebouwen ontplooid?
3. In welke staat verkeren deze faciliteiten/gebouwen?
4. Op welke tijdstippen worden deze faciliteiten/gebouwen gebruikt voor kinder- en jeugdactiviteiten?
5. Wat is, uitgesplitst per zone, de verhouding tussen het feitelijke en het mogelijke gebruik (bezettingsgraad) van deze faciliteiten/gebouwen voor kinder- en jeugdactiviteiten?
6. Waar zijn, uitgesplitst per zone, uitbreidingen, aanpassingen en/of verbeteringen aan het faciliteiten- en activiteitenaanbod noodzakelijk of gewenst?²
7. Zijn er mogelijkheden om, uitgesplitst per zone, het gebruik van de bestaande faciliteiten/gebouwen op efficiëntie te verbeteren?

Het onderzoek dient middels beantwoording van deze vragen uit te monden in concrete aanbevelingen ter optimalisering van het gebruik van bestaande faciliteiten/gebouwen en die als uitgangspunten kunnen worden gebruikt bij het bij- en of opstellen van een leidraad ter beoordeling van verzoeken voor de realisering van nieuwe gebouwen en/of aanpassing van bestaande gebouwen.

Het formuleren van een geheel plan van aanpak om tot optimalisering van het gebruik van bestaande voorzieningen te komen dient als een vervolg van het opgedragen onderzoek te worden beschouwd en valt als zodanig dan ook buiten het kader van dit onderzoek.

In dit onderzoek wordt met het begrip ‘faciliteiten waar activiteiten voor kinderen en jongeren worden ontplooid’, hierna **jeugdfaciliteiten** genoemd, specifiek gebouwen bedoeld waar deze activiteiten plaatsvinden. Dit begrip

---

¹Ten behoeve van de algemene bruikbaarheid van de onderzoeksresultaten wordt gebruik gemaakt van de door de DROV gestandaardiseerde zone-indeling van Curaçao.

² Bij de beantwoording van deze vraag zal, in verband met een “speelvoorzieningenproject” van de FAJ voornamelijk aandacht worden besteed aan de uitbreidings-, aanpassings- en verbeteringsbehoefte ten aanzien van speelvoorzieningen.

dient echter breed te worden opgepakt en omvat onder meer jeugdcentra, scoutinggebouwen, buurtcentra, sportfaciliteiten, scholen en crèches. In hoofdstuk 2 zal dit nader worden uitgewerkt.

1.3 Onderzoeksmethodiek

Om te komen tot beantwoording van de onderzoeksvragen is er een drietal methoden gehanteerd, te weten: een deskresearch, een mondelinge enquête en een aantal vraaggesprekken.

De deskresearch heeft allereerst als doel gehad het identificeren van organisaties die zich in het algemeen richten op het ontplooien van activiteiten voor kinderen en jongeren in de ruimste zin des woord. Bij verschillende (overkoepelende) organisaties is nagegaan welke groepen binnen deze organisaties actief zijn.

Organisaties die hierbij zijn benaderd betreffen onder meer:

FAJ, JCC, Unidat di Bario, diverse (wijk)platforms (Federashon Otrobanda, FARS, Plataforma Punda, Plataforma Brievengat, Plataforma Banda'riba), Fesebako, Sedreko, NOC, Mas Skol, Kas di Kultura, Kamer van Koophandel, diverse schoolbesturen, jongeren divisies van serviceclubs en van politieke organisaties, diverse kerkgemeenschappen, 'coöperatieven', vakbondscentrales, recreatieverenigingen en organisaties van etnische groeperingen.

Op basis hiervan is een lijst opgesteld van organisaties die zich op de betreffende doelgroep richten. Vervolgens is bij deze organisaties telefonisch nagegaan of zij gebruik maken van een faciliteit bij het ontplooien van de activiteiten en zo ja om welke faciliteit het hierbij gaat. Aan de hand hiervan is een definitieve lijst opgesteld van de te onderzoeken faciliteiten (zie bijlage 1. Lijst onderzochte jeugdfaciliteiten).

Aan de hand van een van tevoren opgesteld vragenlijst (zie bijlage 2. Enquêteformulier) is middels een mondelinge enquête voor de verschillende faciliteiten de nodige relevante informatie verzameld; afhankelijk van de situatie zijn deze vragen aan bestuursleden, beheerders /eigenaars, en/of gebruikers van de geïnventariseerde faciliteiten voorgelegd.

De vragen die hierbij zijn gesteld zijn in verschillende categorieën onderverdeeld. Naast algemene gegevens zoals naam en adres van de faciliteit zijn vragen gesteld betreffende het gebruik (door wie, op welke dagen en tijdstippen, soort activiteiten en doelgroep), de exploitatie, het beheer, het onderhoud en de technische staat van de faciliteit, de behoefte aan additionele ruimte bij de gebruikers van de faciliteit, de bereidheid om de

faciliteit met anderen te delen en de aanwezigheid van en de eventuele behoefte aan speelvoorzieningen bij de faciliteit.

Teneinde een beter inzicht te krijgen in het beleid dat de verschillende organisaties hanteren ten aanzien van de faciliteiten die onder hen ressorteren en/of hun beleid ten aanzien van het onderhavige doelgroep is, naast deze enquête, een open vraaggesprek gehouden met vertegenwoordigers van de volgende organisaties: Sedreko, Fesebako, Servizio di Kultura i Edukashon, Servizio Asuntunan di enseñansa, het R.K. Centraal Schoolbestuur, NOC, Mas skol, SIFMA en de stichting coördinatiecentrum kinder- en jeugdopvang Curaçao.

De verwerking en analyse van de resultaten van de enquête en de vraaggesprekken zijn vervolgens in het onderhavige rapport met de bijbehorende conclusies en aanbevelingen neergelegd.

1.4 Leeswijzer

Na dit inleidende hoofdstuk zal in hoofdstuk 2 worden ingegaan op de gehanteerde afbakening van het begrip “faciliteiten voor kinderen en jongeren”. Hoofdstuk 3 betreft een behandeling van de onderzochte faciliteiten naar categorie terwijl het aanbod van deze faciliteiten in hoofdstuk 4 per zone wordt besproken. Hoofdstuk 5 ten slotte bevat de conclusies en aanbevelingen van het onderzoek. De bijgevoegde kaart in bijlage 4 geeft de verdeling van de geïnventariseerde jeugdfaciliteiten over de verschillende zones van Curaçao weer.

II. Jeugdfaciliteiten: een terreinafbakening

2.1 Inleiding

Activiteiten voor kinderen en jongeren kunnen strikt genomen in een scala van faciliteiten plaatsvinden waarbij een dergelijke faciliteit niet altijd direct als een “jeugdfaciliteit” kan worden gekenmerkt. Het feit bijvoorbeeld dat modeshowtrainingen voor tienermeisjes op een structurele basis in een hotelzaal worden gehouden maakt van dit hotel c.q. deze zaal nog niet een “jeugdfaciliteit”. In dit geval is de zaal namelijk niet hoofdzakelijk bestemd en specifiek ingericht voor het houden van modeshowtrainingen voor tienermeisjes. Aan de andere kant kunnen er bijvoorbeeld sportfaciliteiten zijn waar de jeugdige gebruiker oververtegenwoordigd is terwijl die niet voor hoofdzakelijk de jeugdsport zijn aangelegd. Een dergelijke sportfaciliteit zal, eerder als de hotelzaal, als een jeugdfaciliteit worden ervaren.

Het voorgaande illustreert enigszins dat het begrip jeugdfaciliteit (faciliteit voor kinderen en jongeren) niet gemakkelijk eenduidig te definiëren is. Mede om de grenzen van het onderhavige inventarisatieonderzoek te kunnen bepalen, vereist de uitvoering ervan desondanks dat er duidelijke uitgangspunten ten aanzien van dit begrip worden geformuleerd. Het hanteren van een te brede c.q. te vage benadering van het begrip is niet werkbaar (onpraktisch) en werkt slechts misverstanden in de hand.

Het omschrijven van het begrip jeugdfaciliteit dient dan ook in het kader van de onderzoeksdoelstellingen te worden geplaatst. Dit onderzoek dient te resulteren in:

- een overzicht van de faciliteiten waar thans activiteiten voor kinderen en jongeren worden ontplooid,
- een indicatie van de mate waarin deze faciliteiten gebruikt worden voor activiteiten gericht op kinderen en jongeren,
- aanbevelingen ter optimalisering van het gebruik van deze bestaande faciliteiten voor activiteiten gericht op kinderen en jongeren.

Dit betekent impliciet dat kinderen en jongeren als de hoofdgebruikers van de te inventariseren faciliteiten dienen te worden beschouwd en dat deze faciliteiten in principe op dit gebruik berekend dienen te zijn.

Daarnaast biedt een eerdere publicatie van de FAJ, getiteld “Programmahulp Jeugdfaciliteiten en Jeugdwijkgfaciliteiten” verdere aanknopingspunten voor het omschrijven van het begrip jeugdfaciliteiten. Uit deze publicatie valt onder meer op te maken dat Jeugdfaciliteiten en Jeugdwijkgfaciliteiten adequate ruimtes met tarieven binnen het bereik van de doorsnee jeugdgroeperingen moeten bieden, waar de jeugd in het algemeen en de georganiseerde jeugd uit de wijken terecht kunnen voor het houden van (wekelijkse) bijeenkomsten en het organiseren van jeugdactiviteiten. Bij de te inventariseren faciliteiten dient het dus tevens om laagdrempelige ruimtes (qua tarief) te gaan.

Bovendien dient rekening te worden gehouden met wat door de opdrachtgever van tevoren is bepaald en in het vorige hoofdstuk al is aangegeven, namelijk dat jeugdcentra, scoutinggebouwen, buurtcentra, sportfaciliteiten, scholen en crèches in ieder geval bij dit onderzoek dienen te worden betrokken.

De benadering ten aanzien van sportfaciliteiten, scholen, crèches in dit onderzoek zal echter een afwijkend karakter hebben.

Sportfaciliteiten

Uit gegevens van de Sedreko blijkt dat Curaçao een reeks aan voorzieningen telt waar onder meer de jeugd terecht kan voor het beoefenen van verschillende sporttakken. Hierbij gaat het veelal om velden waar geen of weinig additionele voorzieningen, zoals kantooruimten, clubhuizen e.d. zijn aangebracht en waar er dus geen sprake is van onderhoud- en/of exploitatiekosten van relevante omvang. Het per veld inventariseren van het gebruik valt als zodanig dan ook buiten het kader van dit onderzoek en zullen in dit onderzoek slechts die sportfaciliteiten worden betrokken waar infrastructurele voorzieningen van enig omvang zijn aangebracht en die hierdoor relevante onderhouds- en exploitatiekosten met zich meebrengen.

Scholen

Schoolgebouwen worden in de eerste plaats gebruikt voor het geven van regulier onderwijs in de ochtenduren. Daarnaast worden scholen in de middag- en avonduren, uitgezonderd het gebruik door NOC, Mas Skol en enkele geüniformeerde groepen, slechts incidenteel gebruikt voor zowel jeugd- als niet-jeugd activiteiten.

Het per schoolgebouw inventariseren van het naschoolse gebruik valt als zodanig dan ook buiten het kader van dit onderzoek en zullen in dit onderzoek slechts die scholen worden betrokken waar op een structurele basis activiteiten voor kinderen en jongeren worden georganiseerd.

Crèches

Door de stichting coördinatiecentrum kinder- en jeugdopvang Curaçao is vrij recentelijk een onderzoek gedaan onder de diverse crèches en speelscholen op Curaçao. Hieruit is gebleken dat de ca. 110 crèches en speelscholen (incl. de 9 gesubsidieerde crèches) die Curaçao telt over het algemeen niet voldoen aan de minimumeisen die aan deze voorzieningen worden gesteld zoals die neergelegd zijn in de Eilandsverordening Minimumeisen Opvang 0-4 jaar³. Het per crèche en speelschoolgebouw inventariseren van het gebruik heeft dan ook weinig toegevoegde waarde. Volstaan zal worden met het aangegeven van de voor het onderhavige onderzoek meest relevante aspecten ten aanzien van deze sector.

Tot slot zij opgemerkt dat faciliteiten met een enigszins commercieel karakter en die (qua tarief) niet als laagdrempelig zijn te beschouwen, buiten het kader van dit onderzoek vallen.

2.2 De te hanteren definitie

Gebaseerd op het voorgaande wordt het begrip faciliteiten voor kinderen en jongeren in het kader van het onderhavige inventarisatieonderzoek als volgt gedefinieerd.

Onder faciliteiten voor kinderen en jongeren wordt in dit onderzoek begrepen alle gebouwen/bouwwerken met een niet-woonfunctie waarin men gedurende een dag of gedeelte ervan kan verblijven of gedurende een korte periode kan overnachten en waar in een georganiseerd verband op een niet commerciële basis voornamelijk activiteiten speciaal gericht op kinderen en jongeren binnen de leeftijdsgroep van 0 tot en met 24 jaar worden ontplooid, en die als zodanig zijn ingericht.

---

³ Deze verordening stelt (kwaliteits)eisen aan: toekenning van vergunningen, personeel, organisatie, inrichting, voeding, veiligheid, hygiëne, leeftijdsopbouw, groepsgrootte en overheidstoezicht op de kinderopvang.

2.3 De te onderscheiden categorieën

De volgende categorieën faciliteiten worden in dit onderzoek onderscheiden.

- Clubhuizen van geüniformeerde jeugdgroepen
- Jeugdcentra
- Buurtcentra
- Kerkelijke centra⁴
- Sportfaciliteiten
- Scholen
- Crèches
- Kampeer-, Bivak- en Trainingscentra
- Overigen⁵

---

⁴ Hierbij gaat het om de bij diverse kerken gevestigde centra waar onder meer activiteiten voor de jeugd worden georganiseerd.

⁵ Hieronder vallen een aantal faciliteiten waar onder meer activiteiten voor kinderen en jongeren worden georganiseerd maar die niet tot een van de vorige categorieën kan worden gerekend.

III. De enquêteresultaten per faciliteitencategorie

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zal worden ingegaan op elk van de in paragraaf 2.3 te onderscheiden categorieën jeugdfaciliteiten. Per categorie zal worden ingegaan op aspecten ten aanzien van beheer, exploitatie en onderhoudsstaat⁶ van het gebouw, de mate waarin het gebouw gebruikt wordt, de behoefte aan additionele ruimte bij de gebruikers, eventueel andere behoeften ten aanzien van het gebouw en het gebruik ervan, de bereidheid om het gebouw met anderen te delen en de aanwezigheid van en behoefte aan speelvoorzieningen bij het gebouw.

Bij de mate waarin een faciliteit wordt gebruikt, wordt steeds het aantal uren aangegeven dat besteed wordt aan (regelmatig terugkerende) activiteiten van **structurele aard** binnen deze faciliteit. Hier moet uitdrukkelijk worden vermeld dat het feit dat faciliteiten tevens op een niet structurele wijze worden gebruikt onverlet blijft. Vooral bij sommige buurtcentra is aangegeven dat er redelijk veel in- en uitloop van jongeren plaatsvindt (instuif). Het punt is echter dat dit gebruik veel variatie vertoont en zich moeilijk laat vertalen in aantal uren.

3.2 Clubhuizen van geüniformeerde jeugdgroepen

In totaal zijn 21 clubhuizen van de diverse geüniformeerde jeugdgroepen bezocht. Het gaat hierbij om clubhuizen van de organisaties Scouting Antiano (10), Padvindsters van de Nederlandse Antillen – PNA (5), de Jonge Wacht (1), de Antilliaanse Jongens en Meisjes Gilde – AJMG (3), de Zeeverkennerij (1) en de Jeugd Luchtbrigade (1). Een aantal andere groepen behorende bij deze organisaties, beschikt niet over een eigen clubhuis maar maakt gebruik van andere faciliteiten zoals scholen en buurtcentra.

Beheer, exploitatie en onderhoud

De meeste faciliteiten wordt door de jeugdgroepen zelf beheerd; 4 groepen hebben geen clubgebouw in eigendom en zijn gehuisvest in een gebouw dat door de JCC wordt beheerd. De nodige financiële middelen ter dekking van zowel de exploitatiekosten als de kosten die met het onderhoud van het

---

⁶ De gebouwen zijn op globale wijze op een aantal onderdelen (dak, muren, fundering, ramen, deuren, kozijnen etc.) beoordeeld, op basis waarvan een indicatieve uitspraak is gedaan t.a.v. de technische staat van de gebouwen, t.w. **goed** (behoeft op dit moment geen reparatie of onderhoud), **matig** (behoeft kleine reparaties en/of kleine onderhoudsbeurt) en **slecht** (is aan een grondige onderhoudsbeurt toe).

gebouw zijn gemoeid, worden voor een groot deel door de groepen zelf opgebracht. Dit doen ze door middel van het vragen van een kleine contributie aan de leden, het houden van fundraising, het vragen van sponsoring en donaties en in enkele gevallen door de verhuur⁷ van het clubhuis. Bij de JCC-gebouwen worden de kosten door de JCC zelf gedragen.

De meeste clubhuizen (67%) worden niet of slechts incidenteel onderhouden. Slechts in één derde van de gevallen worden de clubhuizen structureel onderhouden; hiervan behoort meer dan de helft van de gebouwen tot de Scouting Antiano.

Een clubhuis in slechte staat van onderhoud!

De technische staat van slechts één derde deel van de clubhuizen is als goed te kenmerken. Bij de meeste clubhuizen dient er een aantal onderdelen te worden gerepareerd terwijl een viertal clubhuizen aan een grondige onderhoudsbeurt toe is. Alle clubhuizen zijn op het water- en elektriciteitsnet aangesloten en enkelen beschikken ook over een telefoonaansluiting.

Het gebruik van de faciliteiten

Gemiddeld zijn de bezochte clubhuizen ca. 6 uren per week in gebruik. Dit gebruik vindt doorgaans op zaterdagmiddagen plaats. De activiteiten die ontplooid worden zijn voor bijna 100% gericht op jongeren.

Behoeftc aan additionele ruimte

De meeste clubhuizen beschikken over 1 of twee ruimte waarin activiteiten kunnen plaatsvinden (kantoorruimtes, keuken, wc e.d. zijn niet bij inbegrepen); in een vijftal gevallen beschikt men zelfs over 3 of meer activiteitenruimte.

---

⁷ Hierbij wordt in de meeste gevallen slechts een kleine vergoeding ter dekking van de kosten voor het gebruik van water en elektriciteit gevraagd.

Desondanks heeft men in bijna de helft van de gevallen (10) te kennen gegeven behoefte te hebben aan additionele ruimte; de voornaamste reden hiervoor is dat de verschillende leeftijdsgroepen hun activiteiten in aparte ruimten willen uitvoeren.

Andere behoeften ten aanzien van de faciliteit

Daarnaast hebben de groepen behoefte aan diverse materialen (educatief, voor het kamperen etc.) meubels en in sommige gevallen aan financiële middelen om bepaalde (verbouwings)plannen te kunnen realiseren en of exploitatiekosten te dekken.

Bereidwilligheid om ruimte met andere groepen te delen

Ruim 20% van de groepen (5) is onder geen enkele voorwaarde bereid 'haar ruimte' met anderen te delen. In enkele gevallen (2) is de slechte technische staat van het gebouw de reden hiervoor en in andere gevallen (2) baseert men deze uitspraak op slechte ervaringen met het delen van ruimte in het verleden.

3 groepen geven aan bereid te zijn hun ruimte zonder meer met anderen te delen terwijl de rest hiertoe slechts onder bepaalde voorwaarde bereid is. Deze voorwaarden hebben te maken met de soort activiteiten die ontplooid mogen worden en/of met het al dan niet bereid zijn om voor het gebruik te betalen. Bij geen enkele groep bestaan er dan ook concrete plannen om het medegebruik van hun clubhuis te stimuleren.

De aanwezigheid van en behoefte aan speelvoorzieningen bij de gebouwen

Bij de meeste clubhuizen zijn er geen speelvoorzieningen aanwezig terwijl amper 30% van de groepen (6) interesse heeft getoond voor het aanleggen van dit soort voorzieningen bij hun clubhuis.

3.3 Jeugdcentra

De jeugdcentra die in dit kader zijn bezocht zijn Jeugdhuis Tamarijn, Sentro di Edukashon i Formashon, Stichting Jeugdwerk de Oleander, Stichting Vormingscentrum Jeugdwelzijnswerk, Sentro Hubenil Don Bosco en de Stichting Jeugdcentrale Curaçao.

Beheer, exploitatie en onderhoud

Jeugdhuis Tamarijn valt onder het beheer van de kerkenraad van de protestantse gemeenschap terwijl de overige centra onder het beheer van de respectievelijke stichtingsbesturen vallen; deze zijn ook verantwoordelijk voor de exploitatie en onderhoud van de faciliteiten.

De groepen die van deze faciliteiten gebruik maken dragen indirect bij in deze kosten door het betalen van een contributie of behoudens, in geval van een commerciële activiteit, een laag (sociaal) huurtarief.

In de helft van de gevallen worden de faciliteiten op een structurele basis onderhouden terwijl in een enkel geval de faciliteit helemaal niet onderhouden wordt; de andere faciliteiten worden incidenteel onderhouden. De technische staat van de faciliteiten is dan ook in de helft van de gevallen als goed te kenmerken terwijl de andere helft in een matige technische onderhoudsstaat verkeert. De centra zijn allemaal voorzien van een water-, elektriciteits- en telefoonaansluiting.

Het gebruik van de faciliteiten

Gemiddeld zijn de bezochte jeugdcentra voor ruim 28 uren per week in gebruik terwijl de activiteiten die hierbij worden verricht voor een groot deel (bijna 90%) gericht zijn op kinderen en jongeren. De tijdstippen waarop jeugdactiviteiten worden ontplooid zijn meestal doordeweekse middagen (12:30 – 19:00) terwijl Don Bosco doordeweeks ook in de ochtenduren door een aantal scholen wordt gebruikt. Bij het Jeugdhuis Tamarijn zijn er tevens op de zaterdagochtenden activiteiten voor jongeren terwijl dit bij Sentro di Edukashon i Formashon ook op zaterdagen zowel 's ochtends als 's middags een aantal uren het geval is.

Het gebruik van de SVJ en van de JCC is gezien de aard en invulling van deze gebouwen niet gekwantificeerd. De SVJ houdt zich bezig met opvoedingsondersteuning en met vormings- en trainingsactiviteiten voor de jeugd. Daarnaast verhuurt het ook slaapfaciliteiten en faciliteiten voor het houden van trainingen. Het gebruik is afhankelijk van het aantal trainingen en cursussen dat op een gegeven moment gegeven worden. Van het JCC-gebouw kunnen de verschillende geüniformeerde groepen gebruik maken voor het houden van vergaderingen en andere activiteiten. Men dient hierbij de ruimte van tevoren te reserveren. Het gebruik varieert sterk.

Behoefte aan additionele ruimte

Twee van de 6 centra hebben geen behoefte aan additionele ruimte. In 3 van de resterende 4 gevallen heeft men behoefte aan additionele ruimte voor het realiseren van sportfaciliteiten. In één geval is er behoefte aan een ruimte ten behoeve van “communicatie- en televisietrainingen”.

Andere behoeften ten aanzien van de faciliteit

Daarnaast heeft men bij een aantal van deze centra de behoefte aan financiële steun om bepaalde verbouwingen te kunnen verrichten, om bepaalde activiteiten voor de jeugd te kunnen ontplooiën en om exploitatiekosten te kunnen dekken.

Bereidwilligheid om ruimte met andere groepen te delen

In bijna alle gevallen (5 van de 6) is men bereid om de ruimte met andere gebruikers te delen. In enkele gevallen dient er wel een vergoeding tegenover

te staan en/of dient men zich aan bepaalde gedragsregels te houden. Op één centrum na, zijn er geen concrete plannen om het medegebruik van de centra te stimuleren. Het desbetreffende centrum wil dit middels het gebruik van onder meer flyers en website realiseren.

De aanwezigheid van en behoefte aan speelvoorzieningen bij de gebouwen
Bij geen enkele centra zijn er speelvoorzieningen aanwezig terwijl 3 van de 6 centra interesse heeft voor het realiseren van dergelijke voorzieningen bij het gebouw.

3.4 Buurtcentra

Van de 19 buurtcentra die bij dit inventarisatieonderzoek zijn bezocht, zijn de meesten aangesloten bij de Fesebako. De bezochte buurtcentra zijn: Westpunt, Soto, Willibrordus, Kanga/Dein, Buena Vista, Brievengat, Bonam, Montaña, Koral Specht, Janwe, Wishi/Marchena, Otrobanda, Sta. Rosa, Tera Kora, Sta. Maria, Mahuma, de Savaan, San Miguel en Kustbatterij. De laatste 3 zijn (nog) niet bij de Fesebako aangesloten terwijl de laatste 2 nog niet operationeel zijn. De buurtcentra Seru Papaya en Groot Kwartier die beiden bij de Fesebako zijn aangesloten, zijn niet bezocht; buurtcentrum Seru Papaya is tijdelijk inactief terwijl buurtcentrum Groot Kwartier als non response is geboekt nadat vele pogingen om een afspraak met een vertegenwoordiger ervan te maken op niets zijn uitgelopen.

Buurtcentrum Kanga/Dein

Beheer, exploitatie en onderhoud

De meeste buurtcentra worden door het desbetreffende stichtingsbestuur geleid en deze zijn dan ook verantwoordelijk voor de exploitatie en

onderhoud van de gebouwen. Aansluiting bij de Fesebako betekent evenwel dat bepaalde kosten van de overheidssubsidie worden gedekt; hierbij gaat het om het betalen van een beheerder, een werkster, de water- en elektriciteitskosten en de kosten van kleine onderhoud. De Fesebako ontvangt voor de 18 bij haar aangesloten buurtcentra een jaarlijks subsidiebedrag van fl 1.200.000 waarvan ca. fl 900.000 benodigd is voor het dekken van de operationele kosten. De rest dient voor het betalen van diverse verzekeringspremies en het verrichten van klein onderhoud.

Daarnaast tracht een aantal buurtcentra (11) aan additionele financiële middelen te komen door het in rekening brengen van huurgeld en of contributie bij de gebruikers; bij 3 van deze centra wordt deze huur afhankelijk van de activiteit wel of niet in rekening gebracht. Vier buurtcentra vragen helemaal geen huur en of contributie terwijl bij 2 centra de gebruikers in ruil voor het gebruik vrijwillig een helpende hand geven bij reparatiewerkzaamheden.

Slechts bij 2 buurtcentra heeft men te kennen gegeven dat deze structureel onderhouden worden. De meeste centra (13) worden op een incidentele basis onderhouden. In één geval gaat het om een nieuw gebouw dat nog niet aan onderhoud toe is!

De technische staat van de meeste buurtcentra (12) is als matig gekenmerkt. Zes buurtcentra verkeren in goede technische staat terwijl 1 buurtcentrum in slechte staat verkeert. Behalve de 2 nog niet in gebruik genomen buurtcentra zijn de bezochte centra allemaal voorzien van een water-, elektriciteits- en telefoonaansluiting.

Het gebruik van de faciliteiten

Gemiddeld zijn de bezochte buurthuizen die operationeel zijn bijna 24 uren per week in gebruik. 72% van de activiteiten die hierbij ontplooid worden is op kinderen en jongeren gericht en vindt meestal plaats op de doordeweekse middagen tot ongeveer 20:00 's avonds. In 4 gevallen wordt het centrum tevens in de ochtenduren gebruikt voor jeugdactiviteiten terwijl in iets minder dan de helft van de gevallen het centrum ook op zaterdagmiddagen voor dit soort activiteiten in gebruik is. In 1 centrum vindt tevens op de zondagochtend activiteiten voor de jeugd plaats.

De activiteiten variëren sterk en bestaan uit onder meer (denk)sport, religieuze/spirituele vorming, kinderopvang (NOC, Mas Skol), huiswerkbegeleiding, zang, dans en muziek en padvinderij.

Bij het gemiddelde gebruik van 24 uren per week dient de volgende kanttekening te worden geplaatst. Van de 21 betrokken centra zijn er 3 die nog niet operationeel zijn en 1 centrum (Groot Kwartier) dat niet aan dit onderzoek heeft meegedaan. Van de resterende 17 is het gemiddelde gebruik per week in tabel 1 geïllustreerd.

Tabel 1. Gemiddeld gebruik per week van de buurtcentra

Gemiddeld gebruik per week	Absoluut aantal centra	Relatief aantal centra
0 – 10 uren	7	41%
11 – 30 uren	4	24%
31 – 60 uren	5	29%
> 60 uren	1	6%
Totaal	17	100%

Uit deze tabel blijkt dat maar liefst 41% van de centra minder dan 11 uur per week in gebruik is. Van de centra die tussen de 31 en 60 uren per week in gebruik zijn, vinden er in 2 NOC of Mas Skol activiteiten plaats terwijl er in 1 van deze centra een “wenkel di sapate” is gevestigd waar dagelijks in de ochtenduren les wordt gegeven aan toekomstige schoenenmakers.

Behoeftte aan additionele ruimte

Bijna twee derde van de buurtcentra heeft behoefte aan additionele activiteitenruimte. Hierbij moet onder meer worden gedacht aan computerzalen, leslokalen voor huiswerkbegeleiding etc. etc. In twee gevallen wenst men additionele ruimte in de vorm van een multifunctioneel sportveld. Vier centra hebben geen behoefte aan additionele ruimte.

Andere behoeften ten aanzien van de faciliteit

Slechts 5 buurtcentra hebben aangegeven geen andere behoefte ten aanzien van de faciliteit te hebben. In vijf andere gevallen heeft men aangegeven behoefte te hebben aan een of andere vorm van hulp (docent, activiteitenbegeleider, sociaal werker, vrijwilliger) in het organiseren van activiteiten. Daarnaast is er behoefte aan materiaal, meubilair en inventaris en aan beveiliging van het gebouw.

Bereidwilligheid om ruimte te delen met andere groepen

Buurtcentra hebben per definitie een publiek karakter en dienen voor zover het er is, ruimte te bieden aan alle groepen in de wijk die hiervan gebruik wensen te maken. De bereidwilligheid om de ruimte met andere groepen te delen is er ook zonder meer bij al de bezochte centra.

Plannen om het gebruik van de centra te verhogen lopen uiteen en bestaan onder meer uit het benaderen van bepaalde groepen, het aanleggen van een speeltuin, het realiseren van een computerruimte en het aanleggen van een veld voor “bolas criollas”.

De aanwezigheid van en behoefte aan speelvoorzieningen bij de gebouwen

Bij de meeste centra (17) zijn er geen speelvoorzieningen aanwezig terwijl men bij alle bezochte centra interesse heeft getoond voor het realiseren van dergelijke voorzieningen bij het gebouw.

3.5 Kerkelijke centra

In totaal zijn 12 centra behorende bij diverse kerkgemeenschappen bezocht. De bezochte faciliteiten zijn Wesley Hall (Methodist Church), het centrum van de Evangelische Broedergemeente (Vereniging Evangelische Broedergemeente), het centrum van de Anglican Church, Fundashon Klub Parokial Sta. Famia (RK), Sentro Pastoral Suffisant (RK), Fundashon Sentro Sur Lumena, Sentro Pastoral Steenrijk (RK), Salon Parochial Coromoto (RK), Anthony Hall (Verenigde Protestantse Gemeente van Curaçao Ebenezer Church), Sentro Padre Angela (RK), het centrum van de Gereformeerde Kerk en de Fundashon Movementu Katoliko Pietermaai.

Beheer, exploitatie en onderhoud

De centra worden door de diverse kerkgemeenschappen en in enkele gevallen door een stichtingsbestuur beheerd. Deze zijn tevens verantwoordelijk voor de exploitatie en onderhoud van de gebouwen. De nodige financiële middelen ter dekking van de exploitatie- en onderhoudskosten worden voor een groot deel (9) opgebracht door middel van het huren van de faciliteit, het vragen van een contributie aan de gebruikers, het houden van fundraising en het vragen van donaties.

Slechts bij 3 van de faciliteiten heeft men te kennen gegeven dat deze structureel onderhouden worden. De meeste centra (8) wordt op een incidentele basis onderhouden. In één geval wordt de faciliteit helemaal niet onderhouden.

De technische staat van de meeste kerkfaciliteiten is als matig gekenmerkt. Slechts twee centra verkeren in goede technische staat en 1 in slechte staat. De meeste kerkfaciliteiten zijn op het water- en elektriciteitsnet aangesloten en enkelen beschikken tevens over een telefoonaansluiting.

Het gebruik van de faciliteiten

Gemiddeld zijn de bezochte kerkfaciliteiten ca. 22 uren per week in gebruik terwijl de activiteiten die hierbij ontplooid worden voor ca. 73% gericht zijn op kinderen en jongeren. Deze activiteiten vinden voornamelijk op doordeweekse middagen plaats, waarbij de activiteiten zich bij de meeste centra op 2 a 3 dagen concentreren. In 2 gevallen vindt er op alle doordeweekse dagen kinderopvangactiviteiten plaats. Daarnaast vinden er jeugdactiviteiten ook vaak op de zaterdagmiddag en zondagochtend plaats.

De activiteiten variëren sterk en bestaan uit onder meer religieuze/spirituele vorming (o.a. Bijbelstudies en catechismuslessen), zang (koor) en gebed, dans en muziek, kinderopvang (crèche), naschoolse opvang, (denk)sport, bijles en handenarbeid.

Behoeftc aan additionele ruimte

Meer dan de helft van de kerkfaciliteiten heeft geen behoefte aan additionele ruimte. Van de faciliteiten waar er wel een behoefte bestaat aan additionele ruimte gaat het om een activiteitenruimte (3), een opbergruimte (1) en een multifunctioneel veld (1).

Andere behoeften ten aanzien van de faciliteit

In de meeste gevallen heeft men behoefte aan (sport)materiaal, meubilair en computers. In twee gevallen heeft men te kennen gegeven behoefte te hebben aan mankracht (om te helpen bij het organiseren van activiteiten). Daarnaast is er ook behoefte aan financiële middelen (3) om noodzakelijk onderhoud te kunnen plegen en om publiciteit te geven aan het centrum (1) en zodoende gebruikers aan te trekken.

Bereidwilligheid om ruimte te delen met andere groepen

In bijna alle gevallen is men bereid om de ruimte met andere gebruikers te delen. Hierbij dient het in enkele gevallen wel te gaan om niet commerciële activiteiten of activiteiten die niet in strijd zijn met aard van de faciliteit (religieuze instelling).

Ondanks deze hoge mate van bereidwilligheid bestaan er bij geen enkele van deze organisaties concrete plannen om het medegebruik van de faciliteiten te stimuleren.

De aanwezigheid van en behoefte aan speelvoorzieningen bij de gebouwen

Bij de meeste centra zijn er geen speelvoorzieningen aanwezig terwijl men bij 5 hiervan interesse heeft getoond voor het realiseren van dergelijke voorzieningen bij de faciliteit.

3.6 Sportfaciliteiten

Op Curaçao is er een redelijk groot aantal sportvelden waar diverse sportsoorten worden beoefend; recentelijk zijn er ca. 130 velden door Sedreko geïnventariseerd. Bij het overgrote deel van deze sportfaciliteiten zijn er geen gebouwen aanwezig. Een groot deel betreft zelfs velden die op verzoek van de gebruikers door Sedreko zijn schoongemaakt (van begroeiing ontdaan), geëgaliseerd en van omheining zijn voorzien. Deze velden zijn dan ook niet op basis van een structureel beleid tot stand gekomen. Al naar gelang de behoefte in een wijk of buurt en afhankelijk van de ruimtelijke mogelijkheden draagt Sedreko financieel bij om een faciliteit te creëren. Meestal gaat het dan

ook om faciliteiten waar er geen of weinig basisvoorzieningen (zoals kleedkamers, wc's, kantine etc.) aanwezig zijn. Deze voorzieningen worden echter wel intensief gebruikt. Meestal gebeurt dit via een programma van Sedreko waarbij "betaalde vrijwilligers"⁸ worden ingezet. Deze vrijwilligers begeleiden de meestal jeugdige sporters bij het beoefenen van de betreffende sport.

Dit intensieve gebruik van sportfaciliteiten is tevens ook duidelijk gebleken tijdens de inventarisatiefase van dit onderzoek waarbij beheerders van diverse sportfaciliteiten telefonisch zijn benaderd. De meeste faciliteiten zijn dagelijks gedurende de middaguren in gebruik door meestal jeugdige sporters.

Zoals al in hoofdstuk 2 is vermeld worden er in dit onderzoek echter slechts die faciliteiten betrokken waar infrastructurele voorzieningen van enig omvang zijn aangebracht en die hierdoor relevante onderhouds- en exploitatiekosten met zich meebrengen.

De faciliteiten die in dit kader in kaart zijn gebracht betreffen: Stadion Pedro Odulio Willems, Voetbalvereniging Sentro Sosial Deportivo Barber ("Velt di Barber), Sportpark Marie Pampun, Voetbalveld Soto, Stadion Victory Boys en de faciliteiten van Stichting sportterreinen Brievangat te weten: Pisina Benny Leito, Sentro Deportivo Korsou (SDK), Stadion Ergilio Hato en Stadion Johnny Vrutaal.

Beheer, exploitatie en onderhoud

De Stichting Sportterreinen Brievangat (SSB) beheert de SDK, de Pisina Benny Leito en de Stadions Ergilio Hato en Johnny Vrutaal. Het stadion Pedro Odulio Willems wordt door Sedreko beheerd. De Velt di Barber, het voetbalveld Soto en Het Stadion Van Victory Boys worden door de respectievelijke verenigings- en stichtingsbesturen beheerd.

De exploitatie- en onderhoudskosten worden over het algemeen betaald van het contributiegeld dat door de leden wordt betaald en de baropbrengst. Ook wordt er financiële middelen gegenereerd uit de verhuur van de faciliteit (hierbij wordt er hoofdzakelijk betaald voor het gebruik van de verlichting) en door het houden van fundraising. Naast de verhuur van haar faciliteiten ontvangt de SSB via Sedreko een jaarlijkse subsidie van de overheid terwijl het geven van zwemlessen ook voor een deel van de inkomsten zorgt. Over het algemeen worden de velden structureel onderhouden terwijl dit niet altijd het geval is bij de bijbehorende gebouwen die vaak incidenteel onderhouden worden. Desondanks verkeren al de betreffende gebouwen in een matige of goede staat. De faciliteit te Barber wordt thans gerenoveerd terwijl het Stadion Pedro Odulio Willems recentelijk is opgeknapt.

---

⁸ Men ontvangt Nafls. 10,00 per uur met een maximum van Nafls. 400,00 per maand

Het gebruik van de faciliteiten

Gemiddeld zijn de geïnventariseerde sportfaciliteiten 45 uren per week in gebruik. Deze hoge gemiddelde wordt voornamelijk veroorzaakt door een zeer intensief gebruik van de faciliteiten van de SSB. De zwembaden en de sportzaal van de SDK zijn praktisch de hele dag in gebruik. Doordeweeks wordt er in de ochtenduren op alle dagen zwemlessen gegeven aan leerlingen van diverse scholen.

Basketbaltraining te Stadion Odulio Willems

Behoeftte aan additionele ruimte

In een aantal gevallen heeft men te kennen gegeven behoefte te hebben aan additionele ruimte. Hierbij gaat het vooral om een uitbreiding van de sportmogelijkheden door bijvoorbeeld het bouwen van een gym bij een voetbalveld. Bij de Pisina Benny Leito heeft men behoefte aan additionele zwembaden omdat de vraag veel groter is dan men aan kan. Om dezelfde reden bestaat bij de SDK behoefte aan een sporthal.

Andere behoefte ten aanzien van de faciliteit

Andere behoeftes die bij een deel van de faciliteiten zijn aangegeven, hebben voornamelijk te maken met noodzakelijke verbouwingen van de faciliteiten. Bij het voetbalveld van Soto heeft men te kennen gegeven de faciliteit tot een sportcomplex voor Banda'bou te willen uitbreiden; een projectdossier hiervoor is al gereed.

Bereidwilligheid om ruimte te delen met andere groepen

Hoewel men in de meeste gevallen in principe bereid is de faciliteit met andere te delen (bij Velt di Barber en het stadion van Victory Boys ziet men hiervoor helemaal geen mogelijkheden), is dit in bijna alle gevallen slechts in de ochtenduren mogelijk. De meesten geven aan dat de faciliteit in de middaguren al intensief in gebruik is en er geen ruimte is om andere groepen toe te laten.

De aanwezigheid van en behoefte aan speelvoorzieningen bij de faciliteiten

Bij Pisina Benny Leito is er dringende behoefte aan een waterglijbaan.

3.7 Scholen en Crèches

Zoals hiervoor al is aangegeven zijn de categorieën scholen en crèches anders benaderd in dit onderzoek. Deze faciliteiten worden door de weeks intensief gebruikt voor het regulier onderwijs ('s ochtends) en voor de opvang van 0 – 4 jarigen (halve en hele dagen).

NOC-Deelnemers

3.7.1 Scholen

Het beleid

Naast het gebruik van scholen voor regulier onderwijs bestaat er op dit moment geen officieel (overheids)beleid voor het gebruik van deze faciliteiten in de middag- en avonduren. Op het moment dat een officieel erkende school behoefte heeft aan een schoolgebouw is de overheid verplicht in deze

behoefte te voldoen. Als een school eenmaal over een gebouw beschikt is het beleid ten aanzien van het gebruik van het schoolgebouw geheel in handen van het schoolbestuur c.q. het desbetreffende schoolhoofd. Het gebruik van scholen in de middag- en avonduren verschilt dan ook per schoolbestuur c.q. per school. Op het moment dat een schoolgebouw leeg komt te staan wordt deze weer overgedragen aan de overheid en heeft het desbetreffende schoolbestuur geen inspraak meer over het gebruik ervan.

Het voorgaande neemt echter niet weg dat scholen in de middag- en avonduren van oudsher voor uiteenlopende activiteiten (cursussen, sportactiviteiten etc. etc.) worden gebruikt. Volgens het R.K. Centraal Schoolbestuur, als zijnde het schoolbestuur waaronder de meeste schoolgebouwen vallen, wordt er echter naast de NOC en de Mas Skol relatief weinig gebruik gemaakt van de schoolgebouwen buiten de reguliere schooltijd.

Het gebruik

Zoals al is aangegeven, zijn Mas Skol en NOC de 2 grootgebruikers van schoolgebouwen in de middaguren.

Mas Skol maakt in de middaguren gebruik van de volgende scholen (7): Sint Antoniusschool, Kolegio San Dominicio, Kolegio Joseph Civilis, Adventschool Nrd. Roosendaal, Adventschool Koraal Specht, M.C. Piarschool en de Skol Basiko Elis Juliana.

De NOC maakt in de middaguren gebruik van de volgende scholen (18): Heilig Familie College, Prinses Magriet School, Kolegio Laura Hart, Santa Clara School, Kolegio Dodo Palm, Glorieux College, Frater Gualbert College, Angela Jessurun School, Giovanni School, Lucia School, P.L. Brion School, Oranje School, Avila School, Don Sarto School, St. Albertus College, Kolegio Erasmo, Kolegio Annie Koenraad.

Daarnaast maken de geuniformeerde jeugdgroepen, 1 keer per week in de weekeinde, ook gebruik van een aantal scholen.

Door Scouting Antiano worden de volgende schoolgebouwen gebruikt (): M.L. King School, SKAI Buena Vista en LTS Barber.

De PNA heeft de volgende scholen in gebruik: Amador Nita, Blenchi Kleuterschool en Magdalena Kleuterschool. En de JOWA maakt gebruik van Fatima College.

Voor de naschoolse opvang wordt het schoolgebouw niet altijd als even adequaat ervaren. Bij diverse scholen is er geen overdekte aanwezig waar men recreatieve activiteiten kan verrichten. Ook sportfaciliteiten ontbreken of zijn zo verouderd dat ze niet gebruikt kunnen worden. Tevens kampt men heel vaak met problemen in de logistieke organisatiesfeer. Een voorbeeld hiervan is het feit dat de schooltoiletten meestal 's middags na de reguliere schooltijd schoon gemaakt worden en dan bijna allemaal op slot gaan, en er

onvoldoende toiletfaciliteiten aanwezig zijn voor de middaggebruikers van de scholen.

Ook de geüniformeerde groepen die gebruik maken van schoolgebouwen ervaren dit als minder ideaal. Vaak beschikken ze niet over een klaslokaal en vinden de activiteiten onder de overdekte of op het schoolplein plaats. Het gevolg hiervan is echter dat men het benodigde werkmateriaal wekelijks mee moet sjouwen en na de activiteiten weer terug moet nemen. Het noodzakelijke gevoel van een eigen honk ontbreekt er dan ook helemaal bij deze gebruikers.

3.7.2 Crèches

Op Curaçao zijn door de stichting coördinatiecentrum kinder- en jeugdopvang Curaçao 110 crèches en speelscholen geïnventariseerd waarvan 9 crèches⁹ op dit moment nog door de overheid worden gesubsidieerd.

Deze kinderopvangmogelijkheden zijn vrij om hun beleid en programma naar eigen inzicht uit te voeren. In dit kader biedt de SIFMA (Sentro di Informashon i Formashon na Bienestar di Mucha) een enorme steun. De SIFMA heeft als doelstelling het bevorderen van de opvoeding van bedreigde kinderen in achterstandssituatie in de Nederlandse Antillen en richt zich hierbij op onder meer groepsleiders in de kinderopvang. Bij de SIFMA zijn er echter geen crèches aangesloten.

middagcrèche

---

⁹ Deze zijn: Kresh Montaña Abou, Kresh Santa Rosa, Kresh Dede Pikiña, Kresh Tera Kora, Kresh Cuido Infantil, Kresh Mi Kasita, Kresh Bai Bini, Casa Cuna Koningin Juliana en Casa Cuna Berg Altena.

Gezien het belang van de kinderopvang voor de ontwikkeling van het kind is de eilandelijke overheid voornemens om het beleid ten aanzien van deze sector vast te stellen en in te voeren.

Het kader voor het beleid ten aanzien van deze sector wordt aangegeven in het concept beleidsdocument “Beleidsnota Kinderopvang 0-4, Eilandgebied Curaçao”. Hierin worden onder meer de volgende aan de kinderopvang te stellen eisen genoemd:

- Kinderopvang moet van goede kwaliteit zijn qua zorg, personeel, materiaal en huisvesting;
- Kinderopvang moet toereikend en voldoende aanwezig zijn;
- Kinderopvang moet betaalbaar zijn;
- **Er dient een goede infrastructuur te zijn**
- **Kinderopvang moet goed verspreid worden op het eiland;**
- De opvang moet afgestemd worden op de behoefte en er dient sprake te zijn van diversiteit in vormen van opvang.

Tevens wordt vermeld dat conform de Eilandsverordening minimeisen opvang 0-4 jaar, de Inspectie Kinderopvang belast is met de inspectievoering op onder meer de uitvoering van het vestigingsbeleid en erkenning. De controle op de uitvoering van deze verordening gebeurt echter op dit moment nog niet.

De stichting Coördinatie Centrum Kinder en Jeugdopvang Curaçao constateert tevens in haar concept rapportage 2000 – 2001 dat er een onevenredig aanbod is van capaciteit binnen de verschillende rayons.¹⁰ Bovendien voldoen de bestaande opvangmogelijkheden over het algemeen niet aan de kwaliteitseisen zodat deze zijn aangegeven in de betreffende Eilandsverordening.

Het uit te voeren beleid concentreert zich dan ook op de herinrichting van de sector Kinderopvang 0 – 4 jarigen. Middels onder meer het invoeren van een nieuwe financieringsvorm, de subjectsubsidie waarbij niet de instelling maar de ouders al dan niet in aanmerking komen voor een subsidie, wil men de instelling die opvang biedt prikkelen om voortdurend te streven naar kwaliteitsbevordering en –handhaving, aantrekkelijke prijzen en diversiteit in opvang, teneinde zoveel mogelijke klanten te krijgen en te behouden.

In dit kader heeft de gedeputeerde belast met deze sector een werkgroep ingesteld die de volgende taken moet volbrengen:

- Formuleren van een voorstel voor een inspectieorgaan en de daarbij behorende uit te voeren stappen;
- Aanleveren van een voorstel voor aanpassingen aan de minimeisen;
- Formuleren van een voorstel voor een klachtenprocedure;

---

¹⁰ Hierbij zijn de verschillende wijken van Curaçao ruimtelijke in 5 rayons ingedeeld.

- Formuleren van voorstel voor wat betreft de termijn waarop de eilandsverordening in werking dient te worden gesteld;
- Formuleren van voorstel voor de wijze waarop de verschillende opvangcentra dienen om te gaan met de minimumeisen.

Deze werkgroep dient binnenkort het resultaat van haar werkzaamheden te presenteren.

3.8 Kampeer-, Bivak en Trainingsfaciliteiten

De faciliteiten die in dit kader zijn bekeken betreffen de Kampeer-, Bivak en trainingscentrum Parke Brakapoti, Kampeer-, Bivak en Trainingscentrum Landhuis Pannekoek en de Kampeer- en Trainingscentrum Ronde Klip¹¹.

De dagelijkse coördinatie (o.a. reserveringen) van de centra is in handen van de JCC. Het centrum te Ronde Klip dat door de Scouting Antiano wordt beheerd, wordt elke zaterdag van 9:00 tot 13:00 door de C.N. Winkelgroep van de Scouting Antiano gebruikt.

Deze centra die een regionale c.q. eilandelijke verzorgingsgebied hebben, zijn alle drie open voor jongerengroepen die hiervan gebruik willen maken. Men moet tijdig een reservering maken en betaalt een huurbedrag voor het gebruik. De exploitatie- en onderhoudskosten worden naast subsidies en donaties van dit huurgeld gefinancierd. De centra worden op een structurele basis onderhouden en verkeren in matig tot goede technische staat.

Bij deze centra bestaat er niet direct de behoefte aan additionele ruimte maar wel aan financiële middelen om kampeergerij, materialen en attributen die regelmatig worden gebruikt en die aan vervanging toe zijn ook daadwerkelijk te kunnen vervangen.

Volgens de JCC bestond er tot ongeveer 3 jaar geleden vooral tijdens de vakantieperioden een enorme druk op het gebruik van deze faciliteiten als gevolg waarvan niet aan alle reserveringsaanvragen kon worden voldaan. De laatste 3 jaar is dit minder geworden en kunnen alle verzoeken zelfs in de vakantieperioden worden gehonoreerd. De emigratie naar Nederland en de verslechterde economische situatie zijn volgens betrokkenen hier debet aan.

Er bestaat geen dringende behoefte aan speelvoorzieningen bij deze faciliteiten.

---

¹¹ Het Kampeer-, Bivak en Trainingscentrum Knip dat officieel onder het beheer van de PNA valt, is niet in gebruik en verkeert bovendien in een zeer bouwvallige staat.

3.9 Overigen

Bij deze categorie gaat het om een viertal faciliteiten waar onder meer activiteiten voor kinderen en jongeren worden georganiseerd maar die niet tot een van de vorige categorieën kan worden gerekend. Deze faciliteiten zijn: Sentro di Rekreatshon Suffisant, Fundashon Mangusa, Hubentud de Savaan, Fundashon Promoshon pa nos Bario en het Cultureel Centrum Curaçao. Allereerst zal worden ingegaan op de eerste 3 faciliteiten en daarna zal het CCC, gezien deze enigszins van aard verschilt (is minder laagdrempelig) van de andere faciliteiten, apart worden behandeld.

Beheer, exploitatie en onderhoud

De centra worden door de diverse stichtingsbesturen beheerd. Deze zijn tevens verantwoordelijk voor de exploitatie en onderhoud van de gebouwen. In 2 gevallen worden de nodige financiële middelen door contributie, zaalverhuur en/of organiseren van feesten opgebracht.

Slechts bij 1 van de faciliteiten heeft men te kennen gegeven dat deze structureel onderhouden wordt. De technische staat van deze faciliteit is dan ook als goed te kenmerken. De andere twee worden op een incidentele basis onderhouden. Hiervan verkeert 1 in slechte staat terwijl de andere in een matige technische onderhoudsstaat verkeert. Al deze 3 faciliteiten zijn voorzien van een water-, elektriciteits- en telefoonaansluiting.

Het gebruik van de faciliteiten

Gemiddeld zijn deze faciliteiten ca. 23 uren per week in gebruik. De activiteiten die ontplooid worden zijn voor ca. 80% gericht op kinderen en jongeren. Bij de sentro di rekreatshon Suffisant wordt er op woensdag en vrijdag tussen 15:00 en 17:00 u activiteiten voor jongeren ontplooid. De Fundashon Mangusa heeft 3 keer per week (doordeweeks) van 15.00 tot 18:00 u activiteiten voor jongeren terwijl Hubentud de Savaan één (1) zondag per maand tussen 15:00 en 18:00 activiteiten (/uitstapjes) organiseert voor kinderen van 6 tot en met 14 jaar. De Fundashon promoshon Nos Bario biedt doordeweeks van 12.00 tot 18:00 u kinderopvang aan; hierdoor wordt het gemiddelde uren aan activiteiten binnen deze categorie omhoog gehaald. Voor de rest vertonen de activiteiten wel enige variatie en bestaan deze uit onder meer Naschoolse opvang (fundashon promoshon pa nos bario), (denk)sport, dans, naailes, handenarbeid en excursies.

Behoeftte aan additionele ruimte

Slechts de Fundashon promoshon pa nos bario heeft behoeftte aan additionele ruimte en dient in dit kader reeds opgestarte werkzaamheden af te ronden.

Andere behoeften ten aanzien van de faciliteit

De Fundashon promoshon pa nos bario heeft behoefte aan een volleybalveld en aan educatief materiaal (tafelspellen) en kantoorinventaris (computer, printer, kopieerapparaat) terwijl de andere twee faciliteiten met name behoefte hebben aan financiële steun voor het dekken van de exploitatiekosten. Fundashon Mangusa heeft tevens behoefte aan buitenverlichting voor de faciliteit.

Bereidwilligheid om ruimte te delen met andere groepen

In alle 3 gevallen is men bereid om de ruimte met andere gebruikers te delen. Plannen echter om het medegebruik van de faciliteiten te stimuleren zijn er niet.

De aanwezigheid van en behoefte aan speelvoorzieningen bij de gebouwen

Bij geen enkele van deze centra zijn er speelvoorzieningen aanwezig. Bij alle 3 heeft men te kennen gegeven hier wel behoefte aan te hebben.

Cultureel Centrum Curaçao/Akademia di Musika Edgar Palm

Binnen de categorie Overigen wordt in de hiernavolgende op het CCC worden ingegaan.

Het CCC wordt door de Stichting CCC beheerd en deze is dan verantwoordelijk voor de exploitatie en onderhoud van het centrum. Dit doet het CCC van les gelden van de deelnemers aan de diverse cursussen en de huurgelden die CCC vraagt voor de verhuur van het auditorium en de lokalen van het centrum.

Het centrum is twee jaar geleden geheel gerenoveerd en verkeert in een goede technische staat en is voorzien van water-, elektriciteits- en telefoonaansluiting.

Het CCC biedt diverse cursussen op de gebieden expressieve beeldende vorming, dans en “Konta Kuenta” voor zowel jong als oud aan. Daarnaast ontwikkelt CCC ook projecten met een cultureel karakter. Dergelijke projecten worden eenmalig opgezet en uitgevoerd, eventueel met de medewerking van “sponsors”. Tevens ressorteert de muziekacademie Edgar Palm onder het CCC.

Voorts beschikt het CCC over lokaliteiten voor het organiseren en houden van exposities, muziek- en toneeluitvoeringen, conferenties, vergaderingen en workshops, repetities, audities, sociaal-culturele activiteiten etc. etc. Ook in de tuin van het CCC kunnen activiteiten worden georganiseerd.

Bij het centrum bestaat er zeker behoefte aan additionele lesruimte. De beschikbare ruimten zijn niet voldoende om alle aanvragen te kunnen honoreren; voor pianolessen bijvoorbeeld bestaat er een lange wachtlijst. Per

december 2002 bestond het leerlingenbestand van de CCC-muziekacademie uit 502 cursisten.

Bij het centrum is er zeker bereidheid om de ruimten (lokalen) met anderen te delen. Dit kan echter slechts tegen betaling van huurgeld gezien dit een belangrijke inkomstenbron is om het centrum draaiende te houden. Teneinde het gebruik van het centrum te verhogen is men voornemens om ook in de ochtenden met name aan “penshonado’s” les te geven.

3.10 Jongerenactiviteiten buiten de faciliteiten

Tot slot dient te worden vermeld dat tijdens de deskresearch waarbij de verschillende organisaties zijn benaderd, gebleken is dat er een aantal jeugdgroepen bestaan die geen gebruik maken van jeugdfaciliteiten. Hierbij gaat het vooral om dansgroepen en andere culturele groepen die meestal van een woning gebruik maken om hun activiteiten te verrichten. Daarnaast zijn er organisaties zoals de FARS (Fundashon Adelanto Rooi Santu) die eveneens actief zijn maar hun activiteiten niet vanuit een bepaald centrum uitvoeren.

Het kwantificeren van deze groepen valt echter buiten de kaders van dit onderzoek; in bijlage 3 (Lijst benaderde faciliteiten) is er echter wel een overzicht opgenomen van de organisaties die tijdens de deskresearch benaderd zijn en die niet over een eigen faciliteit beschikken.

IV. Het Faciliteitenaanbod per zone

In dit hoofdstuk wordt er per zone aangegeven welke faciliteiten er zijn. Tevens wordt er zowel het totale bevolkingsomvang van de zone als de omvang van de betreffende doelgroep, kinderen en jongeren van 0 -24 jaar, aangegeven. Het faciliteitenaanbod per zone kan tot op zekere hoogte aan de betreffende bevolkingsomvang (c.q. omvang jongeren) worden gerelateerd; hierbij dient echter wel rekening te worden gehouden met het feit dat de zones geografische ingedeelde gebieden zijn die qua grootte, bevolkingsaantal en –dichtheid verschillend zijn.

4.1 Overzicht van de Faciliteiten per zone

Waar in deze paragraaf het aantal uren per week dat een faciliteit in gebruik is wordt aangegeven, gaat het om de uren waarop activiteiten van structurele aard plaatsvinden. Dit neemt niet weg dat vooral bij buurtcentra (die officieel van 14:00 tot 22:00 open kunnen zijn) jongeren altijd binnen (kunnen) stappen om op een niet formele wijze anderen te ontmoeten (instuif).

Ten aanzien van de in gebruik zijnde scholen dient te worden opgemerkt dat deze door de NOC en Mas Skol meestal tussen 12:30 en 18:00 u in gebruik zijn en door de geüniformeerde groepen meestal op zaterdagmiddagen voor gemiddeld 3 uren worden gebruikt.

In het hiernavolgende wordt achter de zone, steeds het zonenummer aangegeven. De zones worden op de bijgevoegde kaart met deze nummers aangeduid.

Westpunt (01)

Bevolkingsaantal: 751
Omvang doelgroep: 293 (39%)

Faciliteiten:

- Sentro di Bario Westpunt

Dit centrum wordt per week gemiddeld 6 uren gebruikt. De activiteiten die hierbij plaatsvinden zijn de opkomstactiviteiten van de Jonge wacht en activiteiten van een sociale club voor ouderen.

Flip (04)

Bevolkingsaantal: 563
Omvang doelgroep: 207 (37%)

Faciliteiten:

- Fundashon Mangusa

In dit centrum dat gemiddeld 9 uren per week in gebruik is, wordt er aan handenarbeid gedaan en worden er excursies georganiseerd. Bovendien biedt dit centrum opvang aan mishandelde kinderen.

Soto (07)

Bevolkingsaantal: 1906
Omvang doelgroep: 793 (42%)

Faciliteiten:

- Sentro di Bario Soto
- NOC te Don Sarto School
- Voetbalveld Soto

De Sentro di Bario Soto wordt gemiddeld 6 uren per week gebruikt door de Fundashon pa Maneho di Adikshon die hierbij hulp biedt aan (voornamelijk jonge) verslaafden.

Pannekoek (08)

Bevolkingsaantal: 308
Omvang doelgroep: 94 (31%)

Faciliteiten:

- Kampeer-, Bivak en Trainingscentrum Pannekoek

Dit centrum heeft een regionale c.q. eilandelijke verzorgingsgebied en is niet een voorziening voor uitsluitend de zone Pannekoek.

Barber (10)

Bevolkingsaantal: 2325
Omvang doelgroep: 901 (39%)

Faciliteiten:

- Mas Skol te Kolegio Joseph Civilis
- Scouting Antiano te Technische School Banda'bou
- PNA te Blenchi Kleuterschool
- NOC Barber
- Sentro Sosial Deportivo Barber

In deze zone zijn er, behalve de schoolgebouwen waar activiteiten voor kinderen en jongeren worden ontplooid, geen andere categorie faciliteiten voor kinderen en jongeren.

St. Willibrordus (11)

Bevolkingsaantal: 446
Omvang doelgroep: 136 (30%)

Faciliteiten:

- Sentro di Bario Willibrordus

Dit centrum wordt gemiddeld 5.5 uren per week gebruikt, waarbij er hoofdzakelijk aan spirituele vorming (activiteiten van christelijke groepen) wordt gedaan.

Tera Kora (12)

Bevolkingsaantal: 3515
Omvang doelgroep: 1548 (44%)

Faciliteiten:

- Sentro di Bario Tera Kora
- Mas skol te Skol Basiko Elis Juliana
- NOC te Kolegio Annie Koenraad
- Kresh Tera Kora

In het buurtcentrum Tera Kora dat gemiddeld 55 uren per week door ca. 8 groepen in gebruik is vinden er uiteenlopende activiteiten voor kinderen en jongeren op het gebied van o.m. sport, spirituele vorming en muziek plaats.

St. Michiel (15)

Bevolkingsaantal: 4928
Omvang doelgroep: 1920 (39%)

Faciliteiten:

- Sentro San Miguel
- Scouting Amado Romer
- NOC te Santa Clara School
- PNA te Magdalena Kleuterschool

Naast de Sentro San Miguel die nog niet operationeel is, zijn er een aantal scholen waar activiteiten voor kinderen en jongeren plaatsvinden.

Hato (17)

Bevolkingsaantal: 12
Omvang doelgroep: 2 (17%)

Faciliteiten:

- Jeugd Luchtbrigade

In deze zone die praktisch onbewoond is, is het clubgebouw van de JLB gevestigd dat gemiddeld 4.5 uren per week in gebruik is.

Fortuna (18)

Bevolkingsaantal: 2640
Omvang doelgroep: 1308 (50%)

Faciliteiten:

- NOC te Kolegio Dodo Palm
- Kresh Dede Pikiña
- Sentro di Bario Seru Papaya

De Sentro di Barrio Seru Papaya is tijdelijk niet operationeel.

Ronde Klip (20)

Bevolkingsaantal: 832
Omvang doelgroep: 312 (38%)

Faciliteiten:

- Kampeer- en Trainingscentrum Ronde Klip

Dit centrum heeft een meer regionale c.q. eilandelijke verzorgingsgebied en is niet een voorziening voor uitsluitend de zone Ronde Klip. Het biedt echter wel onderdak aan de C.N. Winkelgroep van de Scouting Antiano die hier haar wekelijkse opkomst houdt.

Brievengat (21)

Bevolkingsaantal: 5091
Omvang doelgroep: 1840 (36%)

Faciliteiten:

- Sentro di Bario Brievengat
- NOC te Glorieux College
- Sentro Deportivo Kòrsou (sporthal en zwembad)
- Stadion Ergilio Hato

De Sentro di Bario Brievengat is gemiddeld 42 uren per week in gebruik door hoofdzakelijk de 'wenkel di sapate', een project waarbij jongeren het schoenmakersvak leren. Daarnaast worden er hier (denk)sport activiteiten gehouden. De Sentro Deportivo Kòrsou/Stadion Ergilio Hato hebben een bovenwijks karakter.

Maria Maai (22)

Bevolkingsaantal: 986
Omvang doelgroep: 321 (33%)

Faciliteiten:

- PNA Zitagroep

Naast het clubgebouw van de Zitagroep komen er in deze zone geen jeugdfaciliteiten voor.

Muizenberg (23)

Bevolkingsaantal: 2321
Omvang doelgroep: 1019 (44%)

Faciliteiten:

- NOC te Kolegio Laura Hart
- NOC te Kolegio Erasmo

Naast opvang van de NOC in 2 schoolgebouwen komen er in deze zone geen jeugdfaciliteiten voor.

Sta. Maria (24)

Bevolkingsaantal: 3817
Omvang doelgroep: 1387 (36%)

Faciliteiten:

- Sentro di Bario Sta. Maria
- NOC te Avilaschool
- Mas Skol te Sint Antiniusschool
- Kresh Cuido Infantil
- Scouting St. Antonius

De Sentro di Bario Sta. Maria is gemiddeld per week bijna 60 uren in gebruik waarbij iets meer dan de helft van de tijd aan activiteiten voor kinderen en jongeren wordt besteed. Hierbij gaat het onder meer om het geven van computer-, zang- en kooklessen en om kinderopvang met huiswerkbegeleiding.

Mahuma (25)

Bevolkingsaantal: 5341
Omvang doelgroep: 1996 (37%)

Faciliteiten:

- Sentro di Bario Mahuma
- Dit centrum wordt gemiddeld 15.5 uren per week gebruikt, waarbij er hoofdzakelijk aan sportactiviteiten, algemene en spirituele vorming (bijbelstudie) wordt gedaan.

Groot Piscadera (26)

Bevolkingsaantal: 2471
Omvang doelgroep: 908 (37%)

Faciliteiten:

- Buurtcentrum de Savaan
- Naast het Buurtcentrum de Savaan dat nog niet operationeel is, zijn er in deze zone geen andere categorie faciliteiten.

Paradijs (27)

Bevolkingsaantal: 1584
Omvang doelgroep: 609 (38%)

Faciliteiten:

- Hubentud de Savaan
- De Fundashon Hubentud de Savaan organiseert eens in de maand algemene activiteiten (/uitstapjes) voor jongeren. De faciliteit bestaat uit een overdekte patio met bijbehorende toiletten.

Buena Vista (29)

Bevolkingsaantal: 4005
Omvang doelgroep: 1385 (35%)

Faciliteiten:

- Sentro di Bario Buena Vista
- NOC te Prinses Magrietschool
- Sentro Don Bosco
- Scouting Antiano te MAO Buena Vista

In het Sentro di Bario Buena Vista, dat 33 uren per week gebruikt wordt, vindt onder meer de NOC-opvang (tijdelijk) plaats en worden sportactiviteiten georganiseerd. Tevens worden de activiteiten van de AJMG Buena Vista in dit centrum gehouden.

De Sentro Don Bosco is bijna 48 uren per week in gebruik en hier vinden naast relatief veel sportactiviteiten ook andere activiteiten zoals computerlessen, muzieklessen, handenarbeid, verhalen vertellen en huiswerkbegeleiding plaats.

Kanga/Dein (30)

Bevolkingsaantal: 1998
Omvang doelgroep: 680 (34%)

Faciliteiten:

- Sentro di Bario Kanga-Dein

De Sentro di Bario Kanga-Dein is gemiddeld 7 uren per week in gebruik en de activiteiten zijn allemaal gericht op kinderen en jongeren.

Suffisant (31)

Bevolkingsaantal: 3612
Omvang doelgroep: 1196 (33%)

Faciliteiten:

- Sentro di Rekreatie Suffisant
- Sentro Pastoral Suffisant
- JOWA te Fatima College
- Stadion Pedro Odulio Willems
- Kresh Mi Kasita

De Sentro di Rekreatie Suffisant is per week gemiddeld 30 uren in gebruik en de activiteiten die hier plaats vinden, betreffen o.m. dominospelen, dans, judolessen en naailessen. De activiteiten van de Parokia Suffisant zijn voornamelijk religieus van aard. Het Stadion Pedro Odulio Willems heeft een bovenwijks karakter.

Bonam (33)

Bevolkingsaantal: 6628
Omvang doelgroep: 2589 (39%)

Faciliteiten:

- Sentro di Bario Bonam
- NOC te Luciaschool
- PNA Klaverblad
- Sportclub Victory Boys

De Sentro di Bario Bonam is gemiddeld 5 uren per week in gebruik en de activiteiten zijn allemaal gericht op 60-plussers.

Het gebouw waar PNA klaverblad gehuisvest is, is een gebouw van de JCC waar officieel ook een AJMG-groep gevestigd is; deze AJMG-groep is echter niet actief.

Roosendaal (34)

Bevolkingsaantal: 1666
Omvang doelgroep: 827 (50%)

Faciliteiten:

- Mas Skol te Adventschool Noord. Roosendaal

In deze zone zijn er, behalve de Adventschool waar de Mas Skol-activiteiten plaatsvinden, geen andere categorie faciliteiten voor kinderen en jongeren.

Groot Kwartier (36)

Bevolkingsaantal: 2298
Omvang doelgroep: 589 (36%)

Faciliteiten:

- Sentro di Bario Groot Kwartier
- NOC te Frater Gualbert College
- Mas Skol te MC Piarschool
- PNA Trekvogels
- Scouting Antiano Cariben
- Jowa Kwartier
- Stichting Jeugdcentrale
- Iglesia Reforma
- Cultureel Centrum Curaçao / Akademia di Musika
- Kresh Bai Bini

De activiteiten in deze zone zijn voornamelijk opvangactiviteiten en activiteiten van geüniformeerde groepen. Het gebruik van het buurtcentrum is (door non response) niet in kaart gebracht. Daarnaast bevindt zich in deze zone het Cultureel Centrum Curaçao.

Mahaai (37)

Bevolkingsaantal: 3019
Omvang doelgroep: 839 (28%)

Faciliteiten:

- Scouting Peter Stuyvesant
- Scouting Wigwam
- Jeugdhuis de Tamarijn
- Scouting JC Schouwegroep

De activiteiten in deze zone zijn voornamelijk activiteiten van geüniformeerde groepen. De activiteiten die in het Jeugdhuis Tamarijn voor jongeren worden georganiseerd zijn onder meer sportactiviteiten (tennis, judo en karate) en handenarbeid.

Sta. Rosa (38)

Bevolkingsaantal: 3797
Omvang doelgroep: 1345 (35%)

Faciliteiten:

- Sentro di Barrio Sta. Rosa
- AJMG Sta. Rosa
- SVJ
- Fundashon Promoshon pa nos Barrio
- Kresh Sta. Rosa

Het buurtcentrum Sta. Rosa is per week 50 uren in gebruik waarbij ca. 1/3 deel van de tijd besteed wordt aan activiteiten voor kinderen en jongeren, zoals huiswerkbegeleiding, poëzietrainingen, denksport, padvindingsactiviteiten en spiritueel-religieuze vorming. De Fundashon Promoshon nos barrio verzorgt 30 uren per week naschoolse opvang.

Montaña Abou (40)

Bevolkingsaantal: 4064
Omvang doelgroep: 1727 (42%)

Faciliteiten:

- NOC te Angela Jesserunschool
- Kresh Montana Abou

Naast dit schoolgebouw en deze crèche zijn er binnen deze zone geen jeugdfaciliteiten aanwezig.

Labadera (41)

Bevolkingsaantal: 6940
Omvang doelgroep: 2260 (31%)

Faciliteiten:

- Scouting Antiano Luis Beltran

Naast dit clubgebouw van de Scouting Antiano zijn er binnen deze zone geen jeugdfaciliteiten aanwezig.

Seru Lora (42)

Bevolkingsaantal: 2167
Omvang doelgroep: 647 (30%)

Faciliteiten:

- Sentro di Bario Janwe
- Scouting Antiano St. Christoferius
- AJMG Janwe
- Sentro Padre Angela

Wishi (47)

Bevolkingsaantal: 1899
Omvang doelgroep: 673 (35%)

Faciliteiten:

- Sentro di Bario Wishi/Marchena

De Sentro di Bario Wishi/Marchena is per week 11.5 uren in gebruik waar vooral dans en sportactiviteiten voor jongeren plaatsvinden.

Mundu Nobo (49)

Bevolkingsaantal: 2608
Omvang doelgroep: 815 (31%)

Faciliteiten:

- Sentro di Edukashon i Formashon
- PNA Jeanne d'Arc
- Evangelische Broedergemeente
- Salon Parokial Coromoto
- Stichting Jeugdwerk de Oleander

Per week is de Sentro di Edukashon i Formashon gemiddeld 26 uren, de Evangelische Broedergemeente 14.5 uren, de Salon Parokial Coromoto 18 uren en de Oleander 46.5 uren in gebruik.

De activiteiten voor kinderen en jongeren die hierbij plaatsvinden zijn onder meer televisie- en communicatietrainingen, leiderschapscursussen, huiswerkbegeleiding, spirituele/religieuze vorming, (denk)sportactiviteiten, handvaardigheid-, kook- en naailessen.

Domi (50)

Bevolkingsaantal: 3640
Omvang doelgroep: 1198 (30%)

Faciliteiten:

- Fundashon Klub Parokial Sta. Famia
- NOC te Heilige Familie College

Bij de Fundashon Klub Parokial Sta. Famia die gemiddeld 43 uren per week in gebruik is, worden onder meer de volgende activiteiten voor jongeren ontplooid: geven van bijles, geven van lessen in modelleren, denksport, religieuze vorming. Tevens is hier een padvindstergroep gehuisvest.

Otrobanda (51)

Bevolkingsaantal: 1514
Omvang doelgroep: 439 (29%)

Faciliteiten:

- Sentro di Bario Otrobanda
- Scouting Antiano JF Kennedy
- Casa Cuna Koningin Juliana
- Pisina Benny Leito
- Stadion Johnny Vrutaal

De activiteiten die bij de Sentro di Bario Otrobanda plaatsvinden zijn niet structureel van aard en niet als dusdanig gekwantificeerd!

De Pisina Benny Leito en het Johnny Vrurtaal Satdion hebben beide een bovenwijks karakter.

Punda (52)

Bevolkingsaantal: 252
Omvang doelgroep: 53 (21%)

Faciliteiten:

- Wesley Hall

Het centrum is gemiddeld 9.5 uren per week in gebruik en richt zich hierbij geheel op jongeren door het organiseren van activiteiten zoals koortrainingen, zondagschool, handenarbeidlessen en sociale activiteiten.

Scharloo (53)

Bevolkingsaantal: 602
Omvang doelgroep: 201 (33%)

Faciliteiten:

- Fundashon Moveshon Katoliko Pietermaai

De Mokapi is gemiddeld 14 uren per week in gebruik en richt zich hierbij ca. 6.5 uren per week op jongeren door het organiseren van gevarieerde activiteiten en het geven van spirituele vorming.

Parera (54)

Bevolkingsaantal: 268
Omvang doelgroep: 88 (33%)

Faciliteiten:

- PNA te Amador Nita
- Casa Cuna Berg Altena

Naast bovengenoemde lokaliteiten zijn er geen faciliteiten voor jongeren in deze zone.

Berg Altena (55)

Bevolkingsaantal: 3135
Omvang doelgroep: 1073 (34%)

Faciliteiten:

- Anthony Hall
- NOC te Oranjeschool
- NOC te St. Albertus College

Bij de Anthony Hall die 45.5 uren per week in gebruik is richt men zich onder meer op spirituele en religieuze vorming voor jong en oud. Tevens bevindt zich hier een crèche en is op er de zondagen zondagschool.

Rooi Santu (58)

Bevolkingsaantal: 2410
Omvang doelgroep: 862 (36%)

Faciliteiten:

- NOC Rooi Santu

Koraal Specht (59)

Bevolkingsaantal: 2812
Omvang doelgroep: 985 (35%)

Faciliteiten:

- Sentro di Bario Koraal Specht
- Mas Skol te Adventschool Koraal Specht

In de Sentro di Bario Koraal Specht die gemiddeld 22 uren per week in gebruik is er een NOC-opvang en richt de Pro Alpha zich hier op jongeren.

Steenrijk (60)

Bevolkingsaantal: 4017
Omvang doelgroep: 1301 (32%)

Faciliteiten:

- Sentro di Bario Kustbatterij
- Anglican Church
- Sentro Parokial Steenrijk
- NOC te Brionschool
- Scouting Antiano te ML Kingschool
- Sportpark Mari Pampun

De Sentro di Bario Kustbatterij is nog niet operationeel.

Bij de Anglican Church die 32 uren per week in gebruik is, is er een dagopvang voor kinderen gevestigd. De Sentro Parokial Steenrijk die 25 uren per week in gebruik is, richt zich voornamelijk op religieuze en spirituele vorming. Twee uur per dag wordt er gebruik gemaakt van het veld bij dit centrum.

Montaña Rey (62)

Bevolkingsaantal: 3425
Omvang doelgroep: 1261 (37%)

Faciliteiten:

- Sentro di Bario Montaña
- Mas Skol te Kolegio San Dominisio
- Scouting Antiano St. Dominicius
- PNA Zonnehut
- AJMG Montaña
- Sentro Sur Lumena

Bij de Sentro di Bario Montaña worden er 84.5 uren aan activiteiten van uiteenlopende aard (uiteeraard vindt een aantal activiteiten tegelijkertijd plaats) georganiseerd. Hierbij gaat het om onder meer sport, dans, drama en muziek, bijbelstudies voor jongeren en koffiemorgen voor de ouderen.

Seru Grandi (63)

Bevolkingsaantal: 1286
Omvang doelgroep: 489 (38%)

Faciliteiten:

- NOC te Giovannischool

Naast bovengenoemde lokaliteit zijn er geen faciliteiten voor jongeren in deze zone.

Spaanse Water (64)

Bevolkingsaantal: 1858
Omvang doelgroep: 591 (32%)

Faciliteiten:

- Mgr. Verriet Zeeverkennerij
- Kampeer-, Bivak en Trainingscentrum Parke Brakapoti
Het Kampeer-, Bivak en Trainingscentrum Parke Brakapoti heeft een meer bovenwijkse (regionale) karakter en is uiteraard niet uitsluitend bestemd voor de zone Spaanse Water.

4.2 Zones waar geen jeugdfaciliteiten zijn

Volledigheidshalve wordt hier een overzicht gepresenteerd met de zones waar geen faciliteiten voor kinderen en jongeren zoals in dit inventarisatieonderzoek gedefinieerd, aanwezig zijn.

Tabel 2. Zone waar geen faciliteiten zijn bezocht

Zone	Aantal inwoners	Waarvan 0-24	0-24 als % van totaal
Lagun (2)	277	83	30%
Tera Pretu (5)	236	89	38%
Lelienberg (6)	653	263	40%
Wacao (9)	410	155	38%
Souax (14)	3350	1502	45%
Piscaderabaai (16)	918	347	38%
Rancho (19)	2188	843	39%
Wanapa (28)	3987	1257	32%
Mon Repos (32)	2841	910	32%
Kwarchi (39)	1724	629	36%
Zeelandia (43)	759	139	18%
Habaai (48)	1047	290	28%
Salina (56)	2404	692	29%
Dominquito (57)	2734	833	30%
Koral Partir (61)	3077	1120	36%

Het valt op dat een aantal zones waar een relatief groot aandeel 0 tot 24-jarigen wonen er geen jeugdfaciliteiten aanwezig zijn.

V. Conclusies en Aanbevelingen

In dit hoofdstuk komen de conclusies en aanbevelingen van dit onderzoek aan de orde. Deze hebben betrekking op de kwantiteit, kwaliteit en verspreiding van faciliteiten voor kinderen en jongeren in de verschillende zones van Curaçao en in de mate waarin en de wijze waarop deze benut worden. In dit kader worden aanbevelingen gedaan om te komen tot een efficiënter gebruik van deze faciliteiten.

5.1 Conclusies

5.1.1 Aantal en Spreiding van Jeugdfaciliteiten

Bij de analyse van het aantal en de spreiding van de jeugdfaciliteiten wordt hier het faciliteitenaanbod gerelateerd aan het aantal 0-24 jarigen. Hierbij is echter enige voorzichtigheid geboden. Over het algemeen zijn het aantal en de spreiding van voorzieningen tevens afhankelijk van de reikwijdte (ruimtelijke draagvlak) van de betreffende voorzieningen. Over de reikwijdte van de onderhavige faciliteiten zijn er geen bruikbare normen waardoor een analyse naar ruimtelijk draagvlak niet uit te voeren is.

Aantal faciliteiten

In dit onderzoek zijn er in totaal 120 faciliteiten geïdentificeerd waar activiteiten voor kinderen en jongeren worden ontplooid. Ondanks het gebrek aan bruikbare normen is het, op basis van het aantal uren per week dat deze faciliteiten in gebruik zijn (zie ook 5.1.4), zeer onwaarschijnlijk dat de bestaande faciliteiten qua aantal uitgebreid dienen te worden. Hoewel het gemiddelde gebruik, met uitzondering van de clubhuizen en de sportfaciliteiten, tussen de 22 en 28 uren per week bedraagt, zijn er grote verschillen binnen de onderscheiden categorieën. Ter illustratie kan worden vermeld dat 41% van de buurtcentra minder dan 11 uur per week in gebruik is. De situatie is nog erger als er gekeken wordt naar de clubhuizen; deze zijn gemiddeld slechts 6 uren per week in gebruik. Een uitzondering op deze situatie vormen de sportfaciliteiten waar het gebruik ca. 45 uren per week is. Deze tendens is ook merkbaar bij die sportfaciliteiten die niet binnen het kader van dit onderzoek zijn bezocht maar gedeeltelijk telefonisch zijn gepeild.

Spreiding van de faciliteiten

De faciliteiten zijn voornamelijk in de Regio's stad en uitbreiding stad¹² geconcentreerd (zie ook Bijlage IV: Kaart Ruimtelijke Spreiding jeugdfaciliteiten). Terwijl er in deze 2 regio's samen 74% van de faciliteiten gevestigd is, bedraagt het aandeel Curaçaosche kinderen en jongeren in de

---

¹² In het geocodesysteem is Curaçao onderverdeeld in 4 regio's die op hun beurt in 65 zones zijn onderverdeeld.

leeftijdscategorie 0-24 in dit gebied 70%. Over het algemeen kan dan ook worden geconcludeerd dat de jeugdfaciliteiten juist daar zijn gevestigd waar de kinderen en jongeren wonen.

Bij een nadere analyse van de spreiding op zoneniveau ziet men enigszins een discrepantie tussen het aantal 0-24 jarigen en het kwantitatieve faciliteitsaanbod. In zones waar het aandeel kinderen en jongeren relatief groter is, zijn er relatief minder faciliteiten gevestigd. Dit komt hoofdzakelijk voor in de zones Mahuma (4% 0-24 vs 1% vd faciliteiten), Bonam (6% 0-24 vs 3.5% vd faciliteiten), Montaña Abou (4% 0-24 vs 2% vd faciliteiten) en Labadera (5% 0-24 vs 1% faciliteiten). Terwijl in de zone Souax het aandeel 0-24-jarigen ruim 3% bedraagt, komt er hier helemaal geen jeugdfaciliteit voor.

Aan de andere kant zijn er zones met relatief minder 0-24-jarigen maar waar een hoger percentage faciliteiten is gevestigd. Dit komt voornamelijk voor in de zones Groot Kwartier (1% 0-24 vs 8.5% vd faciliteiten), Mahaai, Mundo Nobo en Barber (alle 3: 2% 0-24 vs 4% vd faciliteiten), Otrobanda (2% 0-24 vs 4% faciliteiten), Steenrijk (3% 0-24 vs 5% faciliteiten) en Montana Rey (3% 0-24 vs 5% faciliteiten). Voor een aantal van deze zones zal hun centrale ligging een mogelijke verklaring kunnen zijn voor de oververtegenwoordiging van faciliteiten in deze zones; voor de zones gelegen in het westen en oosten van het eiland is juist hun decentrale ligging hier debet aan.

Kortom, hoewel de noodzakelijk normen voor de beoordeling van aantal en spreiding van de faciliteiten er niet zijn, is het onwaarschijnlijk dat het aantal bestaande faciliteiten uitgebreid dient te worden. Echter voor de zone Souax dient nader te worden onderzocht of de realisering van bepaalde faciliteiten hier wel noodzakelijk is.

5.1.2 Het activiteiten aanbod in de jeugdfaciliteiten

Hoewel het activiteiten aanbod in de onderzochte centra als gevarieerd kan worden gekenmerkt, dient er te worden geconcludeerd dat het meestal niet om activiteiten gaat die binnen een structureel programma zijn opgezet. Afgezien van de geüniformeerde groepen (met name Scouting Antiano en PNA) die op basis van een bepaalde filosofie hun activiteitenprogramma vaststellen, wordt er in de onderzochte centra vrij weinig of niet gewerkt met structurele activiteitenprogramma's. Naast de behoefte aan onder meer materialen en educatieve middelen voor het optimaliseren van de aangeboden activiteiten is de behoefte aan begeleiding bij het ontwikkelen en uitvoeren van activiteiten dan ook duidelijk naar voren gekomen.

Naast ontspanning en recreatie voor jongeren (dans, zang, muziek en drama) welke voornamelijk in jeugdcentra en buurtcentra plaatsvinden, zijn er ook activiteiten op het gebied van opvang en begeleiding in schoolgebouwen en

buurtcentra. De geüniformeerde groepen ontplooiën in hun diverse clubhuizen activiteiten op het gebied van persoonlijke en sociale ontwikkeling en vorming. De activiteiten die in de kerkcentra plaatsvinden, zijn voornamelijk gericht op de spirituele/geestelijke en religieuze vorming (bijbelstudie, catechismus e.d.).

Tevens worden er diverse sport- (judo, karate, volley, basket, honkballen, voetballen, (tafel)tennis etc..) en spelactiviteiten (dammen, schaak e.d.) ontplooid, terwijl de schoolgebouwen voornamelijk voor de naschoolse opvang worden gebruikt.

Voorts heeft men bij diverse faciliteiten de wens kenbaar gemaakt met computercursussen te willen starten; vaak ontbreken de nodige financiële middelen voor het opzetten van computerruimtes.

Kortom, hoewel het activiteitenaanbod over het algemeen gevarieerd is, zijn de activiteiten weinig gebaseerd op structurele en evenwichtige activiteitenprogramma's die vanuit bijvoorbeeld een centraal jeugdbeleid gestuurd worden en begeleid worden door (professionele) activiteitenbegeleiders.

5.1.3 Weinig professionele onderhoud en exploitatie van faciliteiten

Geconcludeerd kan worden dat men bij de diverse faciliteiten onvoldoende knowhow in huis heeft voor wat betreft de exploitatie en onderhoud van de gebouwen en dat er tussen de organisaties onderling hieromtrent weinig samenwerking bestaat. Met name de planning en financiering worden op weinig professionele wijze uitgevoerd.

Bij het exploiteren van de onderhavige faciliteiten wordt weinig rekening gehouden met de noodzakelijke planning ten aanzien van structureel onderhoud. Het onderhoud van de faciliteiten wordt vaak van contributiegelden, donaties, sponsoring of huurgelden gefinancierd. Deze middelen zijn meestal niet toereikend waardoor het onderhoud in een groot aantal gevallen incidenteel wordt uitgevoerd. De meeste faciliteiten verkeren dan ook in een matige technische staat en zijn (soms dringend) aan een onderhoudsbeurt toe. Een aantal faciliteiten is er zo slecht aan toe dat ze niet meer operationeel zijn; voorbeelden hiervan zijn Divi Divi Jeugdcentrum en Kampeercentrum Knip.

Kortom, binnen de betrokken organisaties bestaat er geen voldoende specialistische kennis ten aanzien van exploitatie en onderhoud. Mede hierdoor verkeren de faciliteiten over het algemeen in een matige technische staat.

5.1.4 Lage bezettingsgraad van de faciliteiten

Het aantal uren per week dat bij de onderscheiden categorieën faciliteiten aan activiteiten wordt besteed, ligt met uitzondering van de clubhuizen van geüniformeerde groepen (6 uren) en de sportfaciliteiten (45 uren), tussen de 22 en 28 uren. Deze activiteiten richten zich voornamelijk (varieert van 73% tot 100%) op kinderen en jongeren. Behalve bij de faciliteiten die door de geüniformeerde groepen worden gebruikt, worden de activiteiten voornamelijk op doordeweekse middagen uitgevoerd. Op zich is dit logisch omdat een groot deel van de 0-24 jarigen 's ochtends regulier onderwijs volgt dan wel een crèche of speelschool bezoekt.

Indien er bij het beoordelen van het gebruik van de faciliteiten wordt uitgegaan van een theoretische gebruikspotentiaal¹³ van 55 uren per week dan kan worden geconcludeerd dat de meeste faciliteiten onderbezet zijn; zij hebben, met uitzondering van de sportfaciliteiten (ca. 82%) een bezettingsgraad van minder dan 50%.

Met name de bezettingsgraad bij de clubhuizen van de geüniformeerde groepen is alarmerend te noemen. Het exploiteren en onderhouden van gebouwen die gemiddeld 6 uren per week in gebruik zijn, is zeer inefficiënt en brengt onnodige kosten met zich mee.

Ook bij de buurtcentra is er sprake van inefficiënt gebruik. Door het gebruik van een aantal buurtcentra voor naschoolse opvang komt het gemiddelde gebruik weliswaar op 28 uren per week uit maar het gebruik bij een aantal centra is even alarmerend als bij de clubhuizen.

Desondanks blijkt uit de inventarisatie dat bij een redelijk groot aantal faciliteiten een uitbreiding ervan gewenst is. Dit kan onder meer duiden op ongeschiktheid van de faciliteiten voor bepaalde activiteiten. Voor de geüniformeerde groepen heeft dit in ieder geval te maken met het feit dat de verschillende leeftijdsgroepen hun activiteiten in aparte ruimten willen uitvoeren.

Kortom, met uitzondering van de sportfaciliteiten, zijn de geïnventariseerde jeugdfaciliteiten onderbezet. De algemene behoefte aan uitbreiding die desondanks is geconstateerd is waarschijnlijk het gevolg van een onjuist gebruik van de bestaande faciliteiten.

---

¹³ Deze theoretische gebruikspotentiaal betreft geen algemeen bekende norm of begrip maar is slechts een indicatieve maat om het gebruik van de faciliteiten te relativeren. Het is gebaseerd op de aanname dat een faciliteit van maandag tot en met vrijdag, direct na de reguliere schooltijd (13:00), en op zaterdag (vanaf 9:00) beschikbaar kan zijn voor gebruik door de jeugd en jongeren en gezien de leeftijdsgroep die FAJ hierbij hanteert namelijk 0 – 24, een deel van deze jongeren tot ca. 22.00 in deze faciliteiten aanwezig kan zijn.

5.1.5 De behoefte aan Speelvoorzieningen

Bij een opvallend groot aantal faciliteiten heeft men te kennen gegeven behoefte te hebben aan speelvoorzieningen. Dit heeft waarschijnlijk te maken met het feit dat deze voorzieningen in ieder geval een aanwinst betekenen voor deze faciliteiten; ze zijn zeer in trek bij kinderen en vergen bij het gebruik ervan weinig begeleiding. Faciliteiten waar deze behoefte vrijwel nihil is betreft clubhuizen van geüniformeerde groepen en sportfaciliteiten.

5.2 Aanbevelingen

5.2.1 Ontwikkeling van (ruimtelijke) vestigingsnormen

Het verdient aanbeveling (ruimtelijke) normen te ontwikkelen waarmee de ligging en spreiding van faciliteiten beter beoordeeld kunnen worden. Vooral de behoeftebepaling van faciliteiten en de vestiging van toekomstige faciliteiten waarvoor financieringsverzoeken worden ingediend, kunnen beter op basis van dergelijke normen worden beoordeeld.

5.2.2 Faciliteitenaanbod per zone

Op basis van de spreiding van de onderhavige faciliteiten is geconstateerd dat er in bepaalde zones een ondervertegenwoordiging is aan faciliteiten gezien het aantal 0-24 jarigen. Met uitzondering van Souax dient men deze constatering met enige voorzichtigheid te interpreteren gezien het over het algemeen lage gebruik van faciliteiten. In deze zones dient extra aandacht te worden besteed aan een efficiënter gebruik van de daar aanwezige faciliteiten. Een eventuele behoefte aan faciliteiten in de zones Souax dient echter wel aan een nader onderzoek te worden onderworpen.

Ook binnen de zones waar gezien het aantal 0-24 jarigen een overschot aan faciliteiten is, verdient het gebruik van deze faciliteiten extra aandacht. Een efficiënter gebruik van deze faciliteiten zou bijvoorbeeld kunnen worden gezocht in een clustering van gelijksoortige faciliteiten binnen dezelfde zone.

5.2.3 Structureren van het activiteitenaanbod

De activiteiten die in jongerencentra worden aangeboden zijn weliswaar gevarieerd maar niet gestructureerd. Er is gebrek aan structurele en evenwichtige activiteitenprogramma's die vanuit bijvoorbeeld een centraal jeugdbeleid gestuurd worden en begeleid worden door professionele activiteitenbegeleiders.

Een mogelijk aanknopingspunt om tot het formuleren van dergelijke programma's te komen is door deze binnen het kader van een integraal

wijkbeleid te benaderen waardoor het noodzakelijke multidisciplinaire inbreng kan worden bevorderd.

Hierbij dienen de volgende aandachtspunten te worden meegenomen:

- Het aangaan van samenwerkingsverbanden tussen verschillende organisaties. Bij de geüniformeerde groepen (bijvoorbeeld de scoutingorganisatie) bestaat er een enorme expertise in het opzetten en uitvoeren van activiteitenprogramma's. Via samenwerking kan worden bereikt dat deze kennis een grotere groep bereikt.
- Het verschuiven van het accent bij het verlenen van financiële steun voor jeugdfaciliteiten. Bij het verlenen van financiële steun voor jeugdfaciliteiten dient het accent meer te worden gelegd op het financieren van programma's (software) dan op het realiseren van gebouwen (hardware). Hiermee kan er een evenwichtiger aanbod worden gestimuleerd en wordt er een efficiënter gebruik van de faciliteiten wellicht bevorderd.
- Een professionelere activiteitenbegeleiding zou men onder meer kunnen bereiken door een samenwerking aan te gaan met bepaalde opleidingsinstituten (bijvoorbeeld de pedagogische academie) waarbij studenten middels stages of als onderdeel van een bepaald vak activiteitenprogramma's kunnen ontwikkelen en begeleiden.

Kortom, het activiteitenaanbod kan door een centrale en integrale aanpak worden bevorderd waarbij er onder meer gebruik kan worden gemaakt van de in het veld aanwezige expertise.

5.2.4 Het onderhoud van de faciliteiten

Het is aan te bevelen om bij het verlenen van financiële steun voor de bouw en renovatie van faciliteiten nader inzicht te eisen in de wijze waarop men denkt de betreffende faciliteit te gaan onderhouden. Hierbij is het zonder meer van belang dat er realistische prognoses worden aangedragen om te voorkomen dat gebouwen na een aantal jaren in een slechte technische staat geraken.

Wellicht kan het geven van begeleiding in het opstellen van onderhoudsprogramma's door financierende instanties worden overwogen. Bij de uitvoering van onderhoudsprogramma's zou men bijvoorbeeld de werkloze jeugd uit de wijk kunnen betrekken.

Daarnaast moet er meer gedacht worden in de richting van overkoepelende onderhoudsorganen waarbij de voor onderhoud beschikbare financiële middelen centraal worden beheerd. Op basis van onderhoudsprogramma's

kan dan structureel onderhoud uitgevoerd worden bij de deelnemende faciliteiten. Een dergelijke constructie heeft tevens als voordeel dat er gezamenlijke inkopen (redelijkere prijzen) kunnen worden gedaan, een verhoogd toezicht op de staat van gebouwen c/q op het gebruik ervan kan worden bewerkstelligd, een verhoogde continuïteit in bestaande faciliteiten en hun functies kan worden gegarandeerd en een efficiënter gebruik van financiële middelen kan worden bereikt.

Het bestaan van een dergelijke overkoepelende orgaan schept tevens meer ruimte voor de deelnemende faciliteiten om zich op het inhoudelijke gedeelte van hun activiteiten te richten in plaats van hun energie grotendeels aan het (fysieke) behoud van hun faciliteit te richten.

Kortom, het onderhoud van jeugdfaciliteiten dient vanuit een centraal punt te worden gecoördineerd waardoor een professionelere aanpak kan worden bevorderd.

5.2.5 Het uitbreiden, aanpassen en/of verbeteren van het faciliteitenaanbod: een efficiënter gebruik van de faciliteiten middels een wijkgerichte aanpak.

Gezien de niet al te hoge bezettingsgraad van de faciliteiten is enige voorzichtigheid geboden met het uitbreiden van faciliteiten. Waar men uitbreiding wenst dient allereerst te worden nagegaan of de noodzaak voor uitbreiding niet door een aangepast gebruik opgeheven kan worden.

Bij de geüniformeerde groepen is bijvoorbeeld de vraag of men de verschillende leeftijdsgroepen niet na elkaar op dezelfde dag of op verschillende dagen kunnen laten opkomen. Vooral gezien het gemiddelde gebruik van 6 uren per week lijkt het niet verstandig om uitbreidingen voor deze groep te bevorderen.

Mocht er echter behoefte zijn aan specifieke ruimten, zoals een computerruimte, dan dienen deze slechts te worden gerealiseerd indien er voldoende en efficiënter gebruik ervan kan worden gemaakt. Bij het realiseren van computerruimtes dient de volgende kanttekening te worden geplaatst. Gezien de snelheid waarop de informatietechnologie zich ontwikkelt, is enige voorzichtigheid geboden met de financiering van dergelijke projecten. Indien het onwaarschijnlijk is dat de vernieuwingen op dit gebied bijgehouden kunnen worden, is het misschien hier beter van af te zien dan projecten op te zetten die bij voorbaat verouderd zijn.

In dit kader wordt hier aanbevolen om de wijk (zone) als een eenheid te beschouwen en behoeftes aan ruimte vanuit deze eenheidsgedachte te beoordelen. Bij deze eenheidsgedachte dienen de volgende aspecten in beschouwing te worden genomen.

- Allereerst dient het gebied dat als een eenheid zal worden beschouwd afgebakend te worden. Hiervoor is het onder meer noodzakelijk dat er enig inzicht bestaat in de ruimtelijke reikwijdte van de verschillende in deze eenheid bestaande faciliteiten; hun reikwijdte bepaalt namelijk de grenzen van het eenheidsgebied.
- Daarna dienen de faciliteiten binnen dit gebied nader onderzocht te worden op huidig gebruik en behoefte aan additionele ruimte. Ook (andere) groepen binnen het gebied die nog geen gebruik maken van een faciliteit, dienen hierbij betrokken te worden.
- Vervolgens dient te worden nagegaan of de eventuele behoeftes aan ruimte niet gecombineerd kunnen worden. Op een strategische locatie binnen het gebied (het liefst bij een bestaande faciliteit en goed bereikbaar vanuit de andere faciliteiten) kan de noodzakelijke faciliteit /voorziening worden gerealiseerd. Bijvoorbeeld een computerruimte kan ten behoeve van 'klanten' van diverse faciliteiten worden gerealiseerd. Een ander voorbeeld is de realisering van een multifunctioneel sportveldje.

Gezien het feit dat men bij de meeste faciliteiten heeft aangegeven behoefte te hebben aan de aanleg van speelvoorzieningen kan gebruikmakend van deze gedachte een aantal strategische plekken binnen een wijk worden aangegeven waar deze voorzieningen kunnen worden gerealiseerd. Hierbij dient wel rekening te worden gehouden met de reikwijdte van speelvoorzieningen; kinderen kunnen zich, gezien onder meer het (verkeers)gevaar niet over al te lange afstanden verplaatsen.

Bij deze gedachte is het eveneens van belang dat eventuele schoolgebouwen in het betreffende gebied bij betrokken worden. Een schoolgebouw vormt, gezien de meestal centrale ligging binnen een wijk en de hier aanwezige infrastructurele voorzieningen, samen met het buurtcentrum een centraal punt dat in ieder geval als aanvulling ideaal is voor het ontplooiën van wijkgerichte activiteiten.

De kern van deze gedachte is dat de verschillende faciliteiten elkaar dienen aan te vullen, ze moeten complementair zijn. In feite wordt de wijk (de zone, het gebied) als een 'multifunctioneel systeem' benaderd. De verschillende faciliteiten zijn niet uitsluitend van de verschillende groepen maar kunnen door alle groepen binnen deze eenheid gebruikt worden.

Deze benadering vereist echter wel een pro-actieve en centrale aansturing van het systeem. Tal van activiteiten dienen op elkaar te worden afgestemd terwijl de faciliteiten tegelijkertijd zoveel mogelijk benut dienen te worden. Een afwachtende houding (wachten totdat een groep zich aanmeldt voor het

gebruik van een faciliteit) past niet bij deze gedachte. Deze centrale aansturing past tevens volledig bij de hiervoor voorgestelde centrale coördinatie van onderhoudsactiviteiten.

Kortom, teneinde tot een efficiënter gebruik van faciliteiten te komen dient de wijk (de zone, het gebied) in zijn geheel als een multifunctioneel systeem, bestaande uit de verschillende faciliteiten, te worden benaderd.

5.2.6 Afstemming tussen betrokken instanties

Samenwerking en afstemming zijn niet alleen van belang bij de beheerders van faciliteiten maar ook tussen de diverse instanties die met deze faciliteiten te maken hebben. Hierbij wordt zowel beleidsmakende als financierende instanties bedoeld. Het zijn deze instanties die bij voorkeur in overleg met elkaar duidelijke voorwaarden moeten stellen bij het verlenen van financiële steun. Een wijkgerichte aanpak dient gezamenlijk te worden ingevuld (ook met de financierende instanties) zodat alle betrokkenen op een lijn komen te staan.

Geraadpleegde Literatuur

- DROV, Beleidsnotitie Vestiging Commerciële Voorzieningen
- Eilandgebied Curaçao, Beleidsnota Kinderopvang 0-4 Eilandgebied Curaçao
- Eilandgebied Curaçao, Eilandsverordening minimumeisen opvang 0-4 jaar, 1997
- Eilandgebied Curaçao, Kreando un futuro pa nos tur, Jeugdbeleidsplan Curaçao 1999-2003, 1999
- Federashon di Otrobanda, Otrobanda den Moveshon
- Federatie Antilliaanse Jeugdzorg, Het aanbod gericht op perspectiefverbetering van jeugdigen op de Nederlandse Antillen, 2000
- Federatie Antilliaanse Jeugdzorg, Programmahulp Jeugdfaciliteiten en Jeugdwijkfaciliteiten, 1998
- Federatie Antilliaanse Jeugdzorg, Visiedocument 2002-2006, 2002
- Gemeente Amersfoort, de wijkcentra centraal (2002)
- KES/EGC, Cultureel Educatief Wijkbeleid Curaçao (1996)
- KEZ/DJ&VE/EGC, Naschoolse opvang Curaçao, Beleidnotitie en stappenplan, 1997
- Kongreso pa hóbennan di Banda Bou, 2002
- SIFMA, Secretarieel jaarverslag 1999
- SIFMA, Secretarieel jaarverslag 2001
- Stichting Coördinatiecentrum Kinder en Jeugdopvang Curaçao, Concept Rapportage 2000-2001